

PRZEGLĄD

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Miesięcznik - ŁÓDŹ - Monthly Review

IV TOM 28.2.1950 NR 16
VOL. 28.2.1950 NO. 16

FILATELISTYCZNY

Polish Philatelic Review

9994

Tura

3004

279/7

REDAKTOR NACZELNY
CHIEF EDITOR
WITOLD J. ORŁOWSKI
KOMITET REDAKCYJNY
EDITING COMMITTEE
STANISŁAW ADAMSKI
CZESŁAW DANOWSKI
TADEUSZ GRYZEWSKI
MIECZYSLAW KARPINSKI
MARIAN NIKLEWSKI
WŁADYSŁAW PARZECZEWSKI
TADEUSZ SCHARMACH
ADOLF SCHÖPP
ROMAN WINIARSKI
WYDAWCA-PUBLISHER
ŁÓDZKIE TOWARZYSTWO
FILATELISTÓW
PHILATELIC SOCIETY OF ŁÓDŹ

Cena: zł 150.-
Price: \$ 0,50 or 3/6
En France: 145 fr

Gawęda z Czytelnikami

Warszawska Centrala Filatelistyczna, na której koncie zasług należy dopisać obecnie drugie wydanie doskonałego katalogu prof. Łaskiewicza, rozumie oczywiście, że rozwój filatelistyki idzie zawsze w parze z rozwojem prasy fachowej. Przy braku prasy filatelistyka w najlepszym razie jedynie wegetuje. Dlatego też Centrala Filatelistyczna swe grudniowe okólniki zapatrywała w pieczętkę reklamową PF. Przez przeoczenie użyła jednak stempelka sprzed roku, kiedy to prenumerata PF wynosiła półrocznie 450,— zł. Wyjaśniliśmy już tę omyłkę w poprzednim numerze i więcej byśmy do tego tematu nie wracali, gdyby nie uderzył nas pewien przykry fakt w ostatnim sprawozdaniu naszej administracji. Okazuje się, że znalazł się cały szereg naszych starych Czytelników, abonujących PF od początku, którzy skorzystali z „okazji“ i wpłacili na tom IV... 450 zł. Wygodniej im było uwierzyć w pieczętkę na okólnikach Centrali Filatelistycznej, niż w powtarzane w każdym numerze aktualne warunki prenumeraty (niezmieniane już zresztą od jedenastu miesięcy). Cóż mamy o tym myśleć?

*

Wielokrotnie pisaliśmy już, że redakcja listownie nie odpowiada (brak drogiego czasu!). Załączanie więc znaczków pocztowych mija się z celem.

*

P. Jan Kolanowski (Gniezno) prosi o podanie adresów filatelistycznych klubów europejskich. Niestety, nie możemy prośbie tej zadośćuczynić, bo nie jesteśmy biurem adresowym. Może w tej sprawie będzie mogła Panu dopomóc IWTO (t. II, s. 154)? O jakie dane statystyczne Panu chodzi?

P. Mgr Zenon Czeremuziński (Turek) pisze, że wysłał do jednego ze zbieraczy czeskich przesyłkę, przestrzegając przepisów podanych w t. III na str. 81, ale list przez Orbis został zwrócony. Obszerniejsze dane o wymianie z Czechosłowacją umieściliśmy w t. III na str. 152. O międzynarodowych kuponach na odpowiedź pisaliśmy już w tomie I na str. 91, w tomie II na str. 5, 95 i 126, oraz w tomie III na str. 7 i 152.

P. Marian Harolewicz (Wadowice) pyta się, czy p. Jerzy Brodzki, tłumacz PF i p. Jerzy Brodzki, tłumacz Filmu Polskiego — to jedna i ta sama osoba. Tak jest w rzeczy samej. Skarży się Pan, że u.p. Warszawa 1 nie odsyła kopert, przesłanych do ostemplowania datownikiem okolicznościowym. Prawdę mówiąc, nie jest do tego — niestety — zobowiązany (patrz t. III, s. 13), ale mimo wszystko powinien odsyłać, przynajmniej do czasu ogłoszenia taryfy na abonament kasowników. Wprowadzenie na uniwersytetach katedr filatelistyki (bo przecież nie wydziałów, jak Pan proponuje) nie zależy od nas. Niestety, na tym polu stoimy jeszcze daleko za resztą Europy, tak Wschodniej, jak i Zachodniej.

P. Mgr Waleria Andrysiewicz (Kraków) krytykuje naszą ocenę sztychu znaczka ludowców (t. III, s. 112). Nie ma ludzi nieomylnych, a wszystkie błędy, które nam się — oczywiście — zdarzają, pochodzą stąd, że większość naszych Czytelników, niestety, potrafi doskonale krytykować (choć na szczęście rzadko kiedy tak złośliwie), a tylko mała część chce pomóc. Wyrażenie „zabkowanie“ jest przyjęte w filatelistyce polskiej i obcej (franc. dentelure, niem. Zähnung). Perforacja jest wyrazem obcym (pisze się perforacja, a nie perferacja!).

P. Kazimierz Szatkowski (Warszawa) proponuje utworzenie funduszu wydawniczego PF, na który złożyłyby się ofiary Czytelników. Dziękujemy bardzo za przejęcie się losem naszego pisma, ale z projektu Pana nie skorzystamy. Jedyną pomocą, jaką mogą nam dać filateliści polscy (i o którą stale prosimy), jest prenumerata i zdobywanie nowych prenumeratorów. Jeśli PF nie utrzyma się finansowo, świadczyć to będzie, że nasi zbieracze nie dorosli jeszcze do dobrego pisma fachowego. Za nagrodę do ankiety, wyrazie uznania i życzenia — dziękujemy.

P. Fr. Chojnacki (Opole) pyta, dlaczego dotąd nie zamieściliśmy tabeli kursów wymiennych. Odpowiedź jest prosta: brak reakcji ze strony Czytelników. I prosty jest z tego wniosek — brak zainteresowania. Zmian adresów w liście filatelistów nie będziemy przeprowadzali.

P. Eug. Zatorski (Skarżysko-Kam.) prosi o zamieszczenie w PF zestawienia znaczków zagranicznych z motywami polskimi. Temat ten jest na warsztacie i niedługo już chyba prośba Pana zostanie zaspokojona.

ZĄBKOWANIE KRZYŻOWE

Zamieszczony poniżej artykuł naszego lipskiego korespondenta, o nieznanym dotąd rodzaju ząbkowania, zainteresuje niewątpliwie naszych Czytelników.

(Red. PF).

Z DZIWI się zapewne niejedyn wytrawny zbieracz, przeczytawszy ten tytuł, gdyż dotychczas były znane tylko trzy rodzaje ząbkowania, wyliczane w przedmowach do wszystkich katalogów. Były to ząbkowania: liniowe, grzebieniowe i ramkowe. Przypomnijmy sobie, na czym one polegają. Przy ząbkowaniu liniowym otrzymujemy perforacje poziomą i pionową przez szereg pojedynczych rzędów dziurek. Przy grzebieniowym jeden rząd znaczków zostaje przy jednym uderzeniu przez ząbkowany od góry i z boków, podczas gdy przy ramkowym cały arkusz jest przez ząbkowany podczas jednego suwu roboczego *).

Jaka jest więc różnica pomiędzy ząbkowaniami znanymi poprzednio, a ząbkowaniem krzyżowym i po czym się je poznaje?

Przy ząbkowaniu krzyżowym jedno uderzenie maszyny perforacyjnej dziurkuje do połowy dwa rzędy znaczków, leżące po obu stronach poziomej linii dziurek, w przeciwieństwie do ząbkowania grzebieniowego, gdzie przy jednym uderzeniu otrzymujemy jeden rząd znaczków, przedziurkowanych całkowicie z trzech stron. Wprawdzie przy ząbkowaniu krzyżowym mamy również jed-

ną poziomą linię dziurek w stemplu przez całą szerokość arkusza, ale poprzeczne krótkie linie pionowe rozchodzą się od niej w górę i w dół, a nie jak przy grzebieniowym tylko w dół.

Możnaby więc uważać, iż ma się do czynienia z dwustronnym ząbkowaniem grzebieniowym. Ażeby jednak wyraźnie te rzeczy rozróżnić powinno się w filatelistyce używać dla określenia ząbkowania zrobionego stemplem krzyżowym nazwy ząbkowanie krzyżowe.

Rozpoznać ząbkowanie krzyżowe najłatwiej po tym, że pionowe linie perforacyjne przy najmniejszym nawet przesunięciu następnego rzędu nie trafiają zwykle na jedną prostą. To też przy nastawianiu przesuwu w kierunku pionowym jest wymagana wielka staranność. W przeciwnym bowiem razie powstają między poszczególnymi uderzeniami stempla nierówne odległości, najbardziej uwidoczniające się właśnie przy ząbkowaniu krzyżowym, gdzie zakończenia poszczególnych uderzeń spotykają się mniej więcej w środku znaczka.

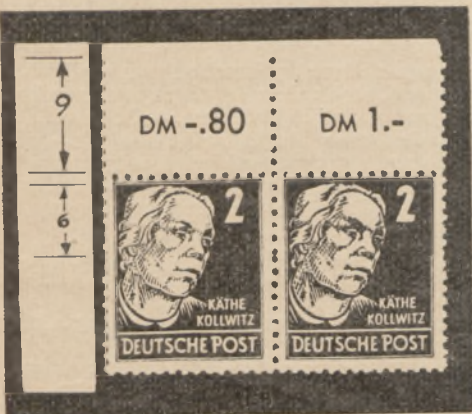
Przy ząbkowaniu grzebieniowym różnice w przesuwie uwidoczniają się u dołu każdego znaczka, co nie wpływa specjalnie ujemnie na wygląd znaczka. Przy ząbkowaniu krzyżowym niedokładność przesunięcia powoduje, że odległość pomiędzy dwoma leżącymi obok siebie dziurkami jest za mała lub za duża. W tym ostatnim wypadku wygląda to tak, jakby brakowało w rzędzie pionowym igły perforacyjnej.

Przy ząbkowaniu krzyżowym górny i dolny brzeg arkusza ulegają przeperforowaniu, podczas gdy przy grzebieniowym tylko dolny.

Przyczyny użycia ząbkowania krzyżowego są natury czysto technicznej. Praktycznie sposób ten nie ma żadnej istotnej wyższości nad innymi rodzajami ząbkowania, co powyżej przy rozrywaniu arkuszy jest może nieco wygodniej, że ząbkowany jest również i brzeg górny. Fachowcy używają ząbkowania tego wówczas, gdy powierzchnia matrycy (stempel wraz z igłami) w maszynie perforującej jest niedostateczna dla znaczków o większych rozmiarach, to znaczy gdy linia igieł perforujących arkusz wzdłuż wypadłaby przy ząbkowaniu grzebieniowym zbyt blisko brzegu matrycy.

Gdyśmy się już zapoznali z ząbkowaniem krzyżowym, przejrzyjmy nasze zbiory Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Za-

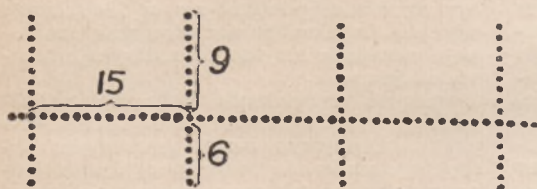
*) Patrz Lekcja filatelistyki nr 7 w tomie II, str. 80 (przyp. red.)

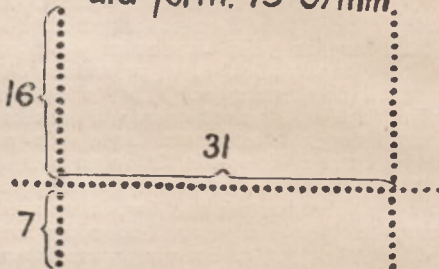
uważymy, że jest ono zastosowane przy wszystkich wydaniach z okazji targów lipskich, drukowanych w Niemieckiej Drukarni Papierów Wartościowych (dawniej Giesecke & Devrient S.A., Lipsk). W tym wypadku zastosowanie tego ząbkowania jest uzasadnione dużym formatem znaczków. Spotykamy również to poniekąd dziwne ząbkowanie przy normalnym formacie znaczków Dyrekcji Pocztowej Lipskiej z r. 1945/46, jak również przy obecnie bę-

pujący: przy formacie normalnym (21×26 mm) od poziomej linii igieł umieszczone w górę 9 igieł, a w dół 6; przy formatach dużych (Targi Lipskie — 45×37 mm) — w jedną stronę 16, a w drugą 7 igieł. Wydanie z okazji wiosennych Targów Lipskich 1947, drukowane w Lipsku i nieposiadające ząbkowania liniowego, wykazuje 7 dziurek do góry i 16 w dół. Wszystkie następane wydania Targów przyszykowane w wyżej wymienionej firmie wykazują

dla formatu 21×26 mm

dla form. 45×37 mm.

Liczby oznaczają ilość dziurek

dużej w użyciu dla Niemieckiej Republiki Demokratycznej serii z podobiznami twórców komunizmu (patrz ilustracja), obok normalnego zwykłego ząbkowania grzebiennowego. Wszystkie bowiem znane wydania tej serii drukowane i ząbkowane były w wymienionej wyżej wytwórni. Używane wykrojniki miały wygląd nastę-

16 dziurek w górę i 7 w dół. We wszystkich wypadkach ząbkowanie krzyżowe ma miarę 13¹/₂.

Należało by więc obecnie umieścić objaśnienie o tym nowym sposobie ząbkowania we wszystkich większych katalogach i sprostować dane o perforacji znaczków niemieckich.

Hermann Horst Engelhardt

NIEZNANE PRÓBY LUBELSKICH KART POCZTOWYCH

Podręcznik „Znaki Pocztove Polski Demokratycznej“ w dziale całostek, opisując karty pocztowe wydane w Lublinie w 1944 r., wspomina o 20 sztukach kart z próbnymi nadrukami.

Nadruki te różnią się od definitywnych większym rozstawieniem kwadratów: 14 mm zamiast 16 mm.

Obecnie jeden z naszych Czytelników pokazał nam kartę przedwojenną, wydanie z 1937 r., z wydrukowanym znaczkiem 30 gr (zamek w Mirze) oraz z lewobocznym widokiem Bramy Warszawskiej w Opatowie, z przedrukiem „25 gr“ i kwadratami po bokach. Różnica między właściwymi próbami, a opisaną kartą, polega na tym, że na tej karcie rozstawienie kwadratów wynosi 18 mm. Poza tym inne wymiary cał-

kowie się zgadzają z wymiarami normalnego przedruku.

Ten sam zbieracz pokazał nam drugą kartę pocztową, wydanie z 1938 r., z wydrukowanym znaczkiem 25 gr w kolorze lila z Kazimierzem Jagiellończykiem (bez widoku) z identycznym co do wymiarów nadrukiem, jaki spotyka się na kartach normalnych. Obie karty są kasowane grzesznością datownikiem „Lublin 1 — *g *“ z datą 13. IX. 1944.

P. Stanisław Adamski, który asystował przy druku kart w Lublinie, zapytany przez nas o szczegóły tej sprawy, nie umiał nam zagadki tych kart wyjaśnić. Może ktokolwiek z Czytelników coś o tym słyszał?

(t.g.)

MONSIEUR DE VALAYER, DE VÉLAYER, CZY DE VILLAYER?

NA ŁAMACH „Przeglądu Filatelistycznego“ (tom I) obszerną pracę pt. „Historia i pochodzenie znaczka pocztowego“ ogłosił p. Tadeusz Scharmach, cytując nazwisko Monsieur de Valayer, któremu Ludwik XIV powierzył reformę poczty miejskiej w Paryżu (1653 r.).

Rozmaicie pisze się w publikacjach filatelistycznych nazwisko tej ciekawej na tle XVII wieku postaci. W pracy pt. „Lehrbuch der Briefmarkenkunde“ (Lipsk, Verlag von Gebrüder Senf) Theodor Haas pisze: „Pächter derselben (tzn. der Pariser Stadtpost) war ein *Monsieur de Valayer*...“ Prof. St. Mikstein zaś w „ABC Filatelisty“ (Katalog Pionier 1944, str. 206) pisze: „...*Francoz de Vélayer*, dzierżawca poczty miejskiej paryskiej...“

Cóż, kiedy sami Francuzi nie są zgodni co do pisowni, skoro Roger North w „Le Manuel Pratique du Collectionneur de Timbres-Poste“ pisze wyraźnie *M. de Valayer*, drugi raz *M. de Vélayer* w publikowanych na łamach „L'Echangiste Universel“ (nr 578 i nast.) artykułach, stanowiących pracę zapowiedzianą na r. 1949 w formacie książkowym pt. „Ce qu' est la Philatélie“. Jednak już Eugène Vaillé, konserwator Muzeum Poczтового w Paryżu, autor „Histoire du Timbre-Poste“ (wyd. Presses Universitaires de France, Paryż 1947) pisze stale *de Villayer*; tę samą pisownię przyjął „Sammlerkalender“ znanego czasopisma austriackiego „Neue Sammlerschau“. Z kontekstów wynika, że de Valayer, de Vélayer czy de Villayer, to jedna i ta sama osoba. Nie zamierzamy oczywiście prowadzić sporu o pisownię nazwiska człowieka, który pierwszy wprowadził coś w rodzaju dzisiejszej opaski, reformując z wielką energią (lecz z niewielkim sukcesem) pocztę paryską — jak nie kłócimy się, wzorem 7 miast helleńskich, o pochodzenie Homera... Moim skromnym zdaniem należało by pisać raczej

de Villayer, jak to na podstawie akt archiwalnych czyni p. Vaillé, conservateur du Musée Postal w Paryżu. Życzyć by sobie należało, aby wreszcie sami Francuzi ustalili definitywnie pisownię nazwiska jednego ze swych wielkich reformatorów poczty...

Wielce ciekawą postacią na tle XVII wieku jest ten *Monsieur Jean-Jacques Renouard de Villayer*, urodzony 1603 r. w Nantes, członek Parlamentu w Rennes, następnie Parlamentu paryskiego, wreszcie dziekan Rady Państwa i „Nieśmiertelny“ świeżo założonej Akademii Francuskiej, po którym na fotelu akademickim zasiadł Fontenelle! Współcześni uważali go za „wielkiego magika“, coś w rodzaju „Tausendkünstlera“. Mówiono o nim, że posiada dużą wyobraźnię i pełen jest ciekawych pomysłów, i jak podaje Saint-Simon (1675—1755), wynalazł pewnego rodzaju windę, tj. „krzesła latające, które dzięki przeciwwadze wznoszą się i opadają same między ścianami, na to piętro, na które człowiek chciał się dostać“. Aliści pewnego dnia synowa królewska miała fatalnego pecha z takim „krzesłem latającym“ w samym Wersalu, gdyż „maszyna zawiodła i zatrzymała się w pół drogi tak, że zanim usłyszano wołania księżnej i ją można było wydobyć z tarapatów przez zerwanie ściany, przesiedziała w nim długie trzy godziny. Ta przygoda zraziła ją zupełnie do „pojazdu“ i zmieniła „modę“. To jednak wcale nie poskromiło ducha wynalazcości de Villayera. Nawet La Bruyère scharakteryzował go ponoć w swoich „Caractères“ pod postacią Hermippe'a tymi słowami: „Hermippe ściąga światło do swego pokoju skądinąd niż przez okno; on to odkrył tajemnicę wchodzenia i schodzenia w inny sposób niż schodami, i szuka tajemnicy wchodzenia i wychodzenia bardziej wygodnego niż drzwiami...“.

Nie bardzo powiodły się podobno niektóre jego pomysły — ale system pocztowy był

solidnie przemyślany, a pomysł opasek „Port payé” polegał, jak i dziś, na opłaceniu tuż z góry. I system ten funkcjonował, niestety jednak nie dość sprawnie w owych czasach, jak temu poświadcza Furetière, współczesny pisarz francuski (1619—1688).

MONSIEUR DE VALAYER, DE VÉLAYER OU DE VILLAYER?

(Résumé)

Dans la littérature philatélique on rencontre le nom du maître des requêtes sous Louis XIV et réformateur de la poste de Paris en 1653, écrit de trois manières différentes, et notamment: M. de Va-

layer, de Vélayer et de Villayer. Même les écrivains français de haute renommée dans le monde philatélique n'y sont pas d'accord, écrivant tantôt M. de Valayer ou de Vélayer, comme l'a fait M. Roger North dans son „Manuel Pratique du Collectionneur de Timbres-Poste” et dans „Ce qu'est la Philatélie”, publié dans le No 578 de l'Echangiste Universel, p. 183 — tantôt même de Villayer, comme dans „Histoire du Timbre-Poste” de M. Eugene Vaillé (Paris, 1947). Qu'on y mette enfin de l'ordre! Comment faut-il écrire correctement le nom de ce personnage intéressant dans l'histoire du timbre-poste? Que les Français eux-mêmes veuillent bien l'établir définitivement et qu'ils nous fassent connaître le résultat de leurs recherches.

Bernard Mulewski

ROMAN WINIARSKI

ZNACZKI POCZTOWE ŚRODKIEM DYWERSJI

PODCZAS drugiej wojny światowej ukazały się na terenie Niemiec, Austrii i Włoch tzw. „dywersyjne” antyfaszystowskie znaczki.

Rozpowszechnianie ich w tych krajach miało na celu obniżenie morale ludności cywilnej przez powodowanie zwątpienia w zwycięstwo „osi”, względnie ośmieszanie kierujących wojną „führerów”. Wśród znaczków tych ze względu na zadanie, jakie miały do spełnienia, możemy rozróżnić trzy grupy. Pierwsza grupa — to znaczki zbliżone zupełnie do normalnych.

Do tej grupy należy znaczek z portretem Hitlera z bloku (Zumstein nr 655) z napisem: „Wer ein Volk retten will — kann nur heroisch denken”. Portret Hitlera na nim został „trochę” zniekształcony. Gdyby nie fosforyzujące oczy i „sławny” lok na czole, myśleć by można, że to trupia czaszka. Znaczki te rozsyłane były przeważnie do rodzin poległych oficerów niemieckich według urzędowej listy podawanej przez naczelną dowództwo. Znaczek taki został podobno sprzedany na jednej z aukcji Harmera za 415 dolarów.

W Niemczech wydany został również znaczek z obiegowej serii z Hitlerem za 12 fen, zupełnie zbliżony do normalnego. Odróżnić

go można jedynie po jeszcze bardziej ostrych rysach Hitlera. Miał on podobno zastępować członkom wywiadu znaczki normalne, co jest jednak mało prawdopodobne. Kapitalne wprost jest wydanie dla Włoch serii „Führer — Duce”, której motywy reprodukuje.

Seria oryginalna, jak wiadomo, składa się z 6 wartości, z których 3 pierwsze pokazują Hitlera i Mussoliniego bez nakryć głowy, „wpatrzonych w siebie”, 3 dalsze zaś wartości — Hitlera w czapce i Mussoliniego w hełmie na tle żołnierza niemieckiego i włoskiego.

Wydanie dywersyjne, które, jak mnie zapewniano, kursowało we Włoszech często na listach, na pierwszy rzut oka wygląda jak normalne. Przyjrzyjmy mu się jednak dokładniej.

Wartość 25 centimów. Kolor dobrany doskonale, u góry niezmienny napis „Poste Italiane”, portrety jak normalnie, z profilu, ale co to..., dlaczego Duce ma taką zdziwioną twarz? Nic dziwnego, skoro kochany Adolf szerzy do niego zęby. Poszukiwacze błędów znajdują i w ornamentacie różnice. Bagnet włoski pokryty jest rdzą, a topór w wiązce różeg liktorskich mocno wyszczerbiony. Napis u dołu jest już zmieniony. Zamiast, jak w normalnych: „Duc

populi una guerra“ (Dwa narody jedna wojna), napis brzmi: „Due populi un führer“ (Dwa narody jeden wódz).

Znaczkę te, jak widzimy, waśniły poważnie oba narody osi. Żołnierze niemieccy widzieli rdzę na bagnecie i wyszczerbiony topór, znamionujące „bohaterstwo“ żołnierzy włoskich, włoskich zaś żołnierzy na pewno razić musiał ten jedyny „wódz“, szczerzący zęby i mieszkający poza słoneczną Italią.

Na drugiej wartości, 50-centimowej, widzimy, że Hitler jest już bardziej „siny“ (znaczek wydany widocznie trochę później), na co wskazywałyby i fakt, że zamiast napisu w dzwicznym języku włoskim „Poste Italiane“ figuruje twardym gotykiem „Zwei Völker Ein Krieg“ (Dwa narody jedna wojna). Również brakuje oznaczenia waluty w centimach, widocznie żeby denerwować Włochów tym, że w każdej chwili może być wprowadzona marka niemiecka. Należy tu zaznaczyć, że znaczki te są radsze.

Druga grupa — to znaczki rozsyłane do najbliższego otoczenia Hitlera, mające na celu spowodowanie fermentu i antagonizmów w kierownictwie partii hitlerowskiej. Widziałem znaczek na kartce pocztowej (najprawdopodobniej nieoryginalnej) ze znaczkiem 6 fen. z serii obiegowej niemieckiej, ale z portretem Himmlera zamiast Hitlera, (znaczek ten także reprodukuje). Wielkość, kolor, technika druku, napisy „Deutsches Reich“ zupełnie jak w znaczkach obiegowych. Zostanie tajemnicą czy znaczki te nie ściągnęły gromów na głowę najpoważniejszego „konkurenta“ Hitlera.

Do tej grupy można by zaliczyć i znaczek z Frankiem, nie wydany co prawda przez aliantów, niemniej wykorzystany tak samo do podważenia autorytetu „władcy“ b. Guhernii (patrz tom II, str. 3).

Trzecia grupa — to znaczki fantazyjne, raczej nalepki w formie znaczków, przedstawiające przeważnie dostojników hitlerowskich w karykaturze.

Spotkałem się z trzema takimi karykaturami. Jedna to Hitler, a raczej kościotrup o twarzy Hitlera, ubrany w „stahlhelm“ ze swastyką, w ręku kosa, z boku dymiące ruiny i zgliszcza. Drugi i trzeci — imitujące wydawane rokrocznie w Niemczech znaczki dobroczynne „Winterhilfswerk“ (Pomoc Zimowa) — drukowane stalorytem, przedstawiają: jeden — Himmlera w pełnym uzbrojeniu, żebrzącego z puszką zaopatrzoną w znak „gestapo“ — trupa czaszkę, drugi — krzykacza Goebbelsa z rozdzwioną szeroko w karykaturalny sposób gębą.

Roman Winiarski

NIEZNANY DOTĄD BŁĄD NA ZNACZKU BYŁEGO

W. M.
GDAŃ-
SKA

Dzięki uprzejmości p. A. Dobrowolnego z Malborka otrzymaliśmy fotografię znaczka gdańskiego: dopłata 3 guldenty (Zum. nr 39), na którym zamiast napisu „Gulden“, znajduje się wyraz „Guldeu“, przy czym litera „u“ jest nieco wyżej położona.

P. Dobrowolny jest jeszcze szczęśliwym posiadaczem parki, w której jeden znaczek jest normalny, a drugi — z wyżej opisanym błędem.

Zaznaczyć należy, że dotychczasowa literatura, nam dostępna, o błędzie tym nie wspomina.

— g

U P U

Podajemy dziś wykaz państw, które okolicznościowymi wydaniem uczciły 75-lecie UPU. Dla ułatwienia całość dzielimy na części świata, przy czym przy wydaniach europejskich stosujemy klucz chronologiczny, a przy zamorskich — alfabetyczny. Wszystkie te wydania, łącznie z seriami, które już uczciły 25- i 50-lecie UPU oraz jej poszczególne kongresy (patrz tom II, str. 64) — utworzą piękną kolekcję tematową, której zdobycie bynajmniej nie będzie takie łatwe.

Na marginesie musimy podkreślić, że sugestia Światowego Związku Pocztowego szły w kierunku wydania najniższych i popularnych nominalów. Nie wszyscy podporządkowali się tym instrukcjom. I tak np. Watykan wydał znaczki lotnicze, wartości 300 i 1000(!) brów. Także i nakłady niektórych państw zupełnie nie odpowiadały zapotrzebowaniom. To wszystko sprawiło, że wiele wydań ma charakter czysto spekulacyjny.

EUROPA

- 11. 4 — Berlin Zach.: 12, 16, 24, 50, 60 fen, 1 i 2mk
- 2. 5 — Triest (strefa A): 50 l
- Włochy: 50 l
- 16. 5 — Szwajcaria: 10, 25 i 40 rp
- 20. 5 — Czechosłowacja: 3, 5 i 13 Kcs
- 23. 5 — Liechtenstein: 40 rp
- 30. 6 — Rumunia: 20 i 30 l
- 8. 9 — Jugosławia: 3, 5 i 12 d
- 1.10 — Belgia: 4 fr
- Holandia: 10 i 20 c
- 4.10 — Badenia: 20 i 30 fen
- Nadrenia: 20 i 30 fen
- Wirtembergia: 20 i 30 fen
- 5.10 — ZSRR: 40 i 50 kop
- 6.10 — Luksemburg: 80 c, 2,50, 4 i 8 fr
- 8.10 — Austria: 40, 60 gr i 1 sz
- Finlandia: 15 mk
- Norwegia: 10, 25 i 40 ö
- Triest (strefa B): 5 i 12 d
- 9.10 — Dania: 40 ö
- Hiszpania: 50, 75 c i 4 p
- Islandia: 25, 35, 60 a i 2 k
- Niemiecka Republika Dem.: 50 fen

- Niemcy (rep. zw.): 30 fen
- Szwecja: 10, 20 i 30 ö
- Turecja: 15, 20, 30 i 40 k
- 10.10 — Anglia: 2½, 3, 6 d i 1 sz
- Gibraltar: 2, 3, 6 d i 1 sz
- Malta: 2½, 3, 6 i 1 sz
- Polska: 6, 30 i 80 zł
- 11.10 — Bułgaria: 50 l
- 1.11 — Węgry: 60 f, 1 i 2 ft
- 7.11 — Francja: 5, 15 i 25 fr

- 2.12 — Watykan: 300 i 1000 l
- 27.12 — Monako: 5, 15 i 25 fr
- 29.12 — Portugalia: 1, 2, 2,50 i 4 e
- San Marino: 100 l

Jeden znaczek, wartości 1000 dr, szykuje jeszcze Grecja. Andorra znaczków nie wyda (w urzędzie hiszpańskim mają być ważne znaczki wydane dla Hiszpanii), a o Albanii, Irlandii i Saarze brak wiadomości.

AMERYKA

Antigua: 2 $\frac{1}{2}$, 3, 6 d i 1 sz
 Antyle Holend.: 6 i 12 $\frac{1}{2}$ c
 Argentyna: 25 c
 Bahama: 2 $\frac{1}{2}$, 3, 6 d i 1 sz
 Barbados: 1 $\frac{1}{2}$, 3, 4 d i 1 sz
 Bermudy: 2 $\frac{1}{2}$, 3, 6 d i 1 sz
 Brazylia: 1,50 cr

Chili: 60 c, 2,50, 5 i 10 p
 Costa Rica: 15, 25 c i 1 C
 Dominika: 5, 6, 12 i 24 c
 Dominikańska rep.: 1, 2, 5 i 7 c
 Ekwador: 10, 20, 25, 60, 90 c, 1 i 2 s
 Falklandzkie w.: 1, 3 d, 1/3 i 2/ — sz
 Falklandzkie w. zal.: 1, 2, 3 i 6 d
 Grenada: 5, 6, 12 i 24 c
 Gujana Bryt.: 4, 6, 12 i 24 c
 Honduras Bryt.: 4, 5, 10 i 25 c
 Jamajka: 1 $\frac{1}{2}$, 2, 3 i 6 d
 Kaimańskie w.: 2 $\frac{1}{2}$, 3, 6 d i 1 sz
 Kolumbia: 1, 2, 3, 4, 5, 11, 18 c i 2 bloki po 50 c
 Leewardzkie w.: 2 $\frac{1}{2}$, 3, 6 d i 1 sz
 Montserrat: 2 $\frac{1}{2}$, 3, 6 d i 1 sz
 Panama: 1, 2, 5 c i 2, 5, 10, 25, 50 c
 Paragwaj: 20, 30, 50 c, 1 i 5 g

Salwador: 8 c i 5, 10 c, 1 C
 St. Zjednoczone: 10, 15 i 25 c
 Surinam: 7 $\frac{1}{2}$ i 27 $\frac{1}{2}$ c
 Św. Krzysztofa: 2 $\frac{1}{2}$, 3, 6 d i 1 sz

Św. Łucji: 5, 6, 12, 24 c
 Św. Piotra i Miquelon: 25 f
 Św. Wincentego: 5, 6, 12 i 24 c
 Trinidad: 5, 6, 12 i 24 c
 Turks: 2 $\frac{1}{2}$, 3, 6 d i 1 sz
 Vierges w.: 2 $\frac{1}{2}$, 3, 6 d i 1 sz
 Wenezuela: 5, 10, 15, 25, 30, 50, 60, 90 c i 1 b

Przygotowywane są wydania w Gwatemali i Haiti. Brak jeszcze wiadomości z Boliwii, Kanady, Kuby, Hondurasu, Meksyku, Nicaragui, Panamy (Canal zone), Peru i Urugwaju.

AFRYKA

Afryka Płd.-Zach.: 1 $\frac{1}{2}$, 1 $\frac{1}{2}$ i 3 d
 Alger: 5, 15 i 25 fr
 Angola: 4 a
 Basutoland: 1 $\frac{1}{2}$, 3, 6 d i 1 sz
 Bechuanaland: 1 $\frac{1}{2}$, 3, 6 d i 1 sz
 Egipt: 10, 22 i 30 m
 Francuska Afryka Równ.: 25 fr
 Francuska Afryka Zach.: 25 fr
 Gambia: 1 $\frac{1}{2}$, 3, 6 d i 1 sz
 Gwinea Hiszp.: 4 p
 Gwinea Portug.: 2 e
 Hiszpańska Afryka Zach.: 4 p
 Ifni: 50, 75 c i 4 p
 Kamerun: 25 fr
 Kenia — Uganda — Tanganika: 20, 30, 50 c i 1 sz
 Kongo Belg.: 4 fr
 Madagaskar: 25 fr
 Maroko Franc.: 5, 15 i 25 fr
 Mauritius: 12, 20, 35 c i 1 r

Mozambik: 4,50 e
 Niassa: 1, 3, 6 d i 1 sz
 Nigeria: 1, 3, 6 d i 1 sz
 Rodezja Płd.: 2 i 3 d
 Rodezja Płn.: 2, 3, 6 d i 1 sz
 Seszele: 18, 50 c, 1, 2, 25 r
 Sierra Leone: 1 $\frac{1}{2}$, 3, 6 d i 1 sz
 Somali Bryt.: 1, 3, 6 d i 1 sz
 Somali Franc.: 30 fr
 Swazieland: 1 $\frac{1}{2}$, 3, 6 d i 1 sz
 Św. Heleny: 3, 4, 6 d i 1 sz
 Św. Tomasz: 3,50 e
 Tanger Bryt.: 2 $\frac{1}{2}$, 3, 6 d i 1 sz
 Togo: 25 fr
 Tunis: 5, 15 i 25 fr
 Unia Płd.-Afrkańska: 1 $\frac{1}{2}$, 1 $\frac{1}{2}$ i 3 d
 Wniebowstąpienia w.: 3, 4, 6 d i 1 sz
 Wybrzeże Złote: 2, 2 $\frac{1}{2}$, 3 d i 1 sz
 Wyspa Zielonego Przylądka: 1e
 Zanzibar: 20, 30, 50 c i 1 sz

Nie wyda znaczków Ruanda Urundi, brak natomiast wiadomości z Abisynii, Leberii, Maroka Hiszp. i Sudanu Egipskiego.

A Z J A

Aden: 2¹/₂, 3, 8 a i 1 r
 Aden Kathiri: 2¹/₂, 3, 8 a i 1 r
 Aden Qu'aiti: 2¹/₂, 3, 8 a i 1 r
 Bahawalpur: 9 p, 1, 1¹/₂ i 2¹/₂ a

Bahrein: 2¹/₂, 3, 6 a i 1 r
 Birma: 2, 3¹/₂, 6, 8, 12¹/₂ a i 1 r
 Cejlon: 5, 15 i 25 c
 Chiny: 1 y
 Cypr: 1¹/₂, 2, 3 i 9 d
 Hindustan: 9 p, 2, 3¹/₂ i 12 a
 Hong-Kong: 10, 20, 30 i 80 c
 Indie Franc.: 6 fr
 Indie Portug.: 2¹/₂ t
 Indochiny: 3 p
 Irak: 20, 40 i 50 f
 Japonia: 2, 8, 14, 24 y i blok 2 i 8 y

Jehore: 10, 15, 25 i 50 c
 Kedah: 10, 15, 25 i 50 c
 Kelantan: 10, 15, 25 i 50 c
 Korea: 15 w

Kuwait: 2¹/₂, 3, 6 a i 1 r
 Liban: 5, 7¹/₂, 12¹/₂, 25 i 50 p
 Makao: 32 a
 Malakka: 10, 15, 25 i 50 c
 Mascate: 2¹/₂, 3, 6 a i 1 r
 Negri Sembilan: 10, 15, 25 i 50 c
 Pahang: 10, 15, 25 i 50 c

Palestyna Transj.: 1, 4, 10, 25 i 50 m
 Penang: 10, 15, 25 i 50 c
 Perak: 10, 15, 25 i 50 c
 Perlis: 10, 15, 25 i 50 c
 Selangor: 10, 15, 25 i 50 c
 Singapur: 10, 15, 25 i 50 c
 Syria: 12, 50, 25, 25 i 50 p
 Transjordania: 1, 4, 10, 20 i 50 m
 Trengganu: 10, 15, 25 i 50 c

Nie wyda serii Pakistan. Brak jeszcze wiadomości z Afganistanu, Arabii Saudyckiej, Iranu, Izraela i Siamu.

OCEANIA

Australia: 3¹/₂ d
 Borneo Pn.: 8, 10, 30 i 55 c
 Brunei: 3, 15, 25 i 50 c
 Fidzi: 2, 3, 8 d i 1/6 sz
 Filipiny: 4, 6, 18 c i blok
 Gilberta w.: 1, 2, 3 d i 1 sz
 Indonezja: 10, 20, 50 s i 1 r
 Indonezja Holend.: 15 i 25 s
 Nowa Kaledonia: 10 fr
 Nowe Herbydy Bryt.: 10, 15, 30 i 80 c
 Nowe Hebrydy Franc.: 10, 15, 30 i 80 c
 Oceania Franc.: 10 fr
 Pitcairn: 2¹/₂, 3, 6 d i 1 sz
 Przyjacielskie w.: 2¹/₂, 3, 6 d i 1 sz

Salomona w.: 2, 3, 5 d i 1 sz
 Sarawak: 8, 15, 25 i 50 c

Timor: 16 a
 Wallis w.: 10 fr

Nie uczeni UPU znaczkami jedynie Nowa Zelandia (patrz tom III, str. 92).

CO DA FILATE- LISTOM W ROKU 1 9 5 0 NIEMIEC- KA REPU- BLIKA DE- MOKRA- TYCZNA

Najprawdopodobniej berlińskie ministerstwo poczt wypuści w r. 1950 największą sześc wydań okolicznościowych (w. r. 1949 — 9), z których zatwierdzono już:

1. marzec — wiosenne targi lipskie (2 znaczki),
2. 28 lipca — 200 rocznica śmierci J. S. Bacha (seria),
3. jesień — jesiennie targi lipskie,
4. jesień — wystawa znaczków (DEBRIA), kongres filatelistyczny i dzień znaczka (wspólne wydanie).

Prócz tego ukaże się nowa seria obiegowa, która prawdopodobnie nie będzie przedstawiała „Odbudowy“, jak planowano początkowo, lecz podobiznę prezydenta.

Na marginesie warto zaznaczyć, że na 140 znaczków i 8 bloków, wydanych w r. 1949 przez 6 zarządów pocztowych w Niemczech, na strefę radziecką przypada tylko 16 znaczków i 1 blok, co jest ilością bynajmniej nie spekulacyjną (pod tym względem nie udał się jedynie blok Goethego!).

(Philathek)

NOWOŚCI POLSKIE

Znaczkę pocztowe

Zarządzeniem ministra poczt i telegrafów z dn. 19 stycznia br. został wprowadzony do obiegu i sprzedaży z dniem 21 stycznia zapowiadany już przez nas znaczek z okazji III Krajowego Zjazdu Zw. Zaw. Prac. Poczty i Telekom.: 15 zł (fioletowy). Nakład 250.000 szt., druk wkleśly ze stalorytu, ząbkowanie ramkowe 12¹/₂ : 12³/₄, numeracja arkuszy (100-znaczkowych) koło znaczka 41 i 51. Tak rysunek R. Kleczewskiego, jak i ryt. B. Brandta należą tym razem do zupełnie nieudanych. Niefortunne dobranie koloru sytuację tę jeszcze pogarsza.

Jak już donosiliśmy w tomie III na str. 137, zamówiono drugi nakład znaczków po 5 zł (5 mil.) i 10 zł (10 mil.) z serii Kongresu Jedności Ruchu Ludowego. Obecnie zamówiono też drugi nakład znaczków po 15 zł (15 milionów), tak że w pierwotnym nakładzie 500.000 egz. pozostaje już tylko znaczek 35-złotowy.

Jako pierwszy znaczek serii obiegowej (Bierut), wykonanej stalorytem, planowana jest wartość 40 zł na krajowy list polecony.

Na zakończenie naszych wiadomości o znaczkach opłaty trzeba wspomnieć, że w stadium opracowywania projektów — prócz opisywanego już znaczka dla upamiętnienia odbudowy Warszawy — znajduje się seria „Wkraczamy w plan 6-letni“, na której zobaczymy różne dziedziny gospodarki socjalistycznej. Podkreślić należy, że będzie to zwykła seria obiegowa o dużych nakładach.

Przejdźmy teraz do znaczków lotniczych.

Zarządzeniem ministra poczt i telegrafów z dnia 1 lutego br. została wprowadzona do obiegu i sprzedaży z dniem 6 lutego najwyższa wartość nowej serii lotniczej: 500 zł (czerwony). Nakład 200.000 szt. Szczegóły techniczne, jak przy wyżej opisanym znaczku pocztowców. Nazwiska autora i rytownika podaliśmy już w tomie III na str. 12. Abstrahując już od samego wykonania, zaznaczyć musimy, że format tak drogie-

Workers in value of 15 zł — violet. Issue: 250.000, recessprint from steel—engraving, frame—perforation 12¹/₂ : 12³/₄, sheet numeration next to the 41st and 51st stamp. The design of Mr. Kleczewski and the engraving of Mr. Brandt are of a very poor quality, the situation gets still worse because of very bad colours.

As already announced in Vol. III, p. 137, they ordered the second edition of 5 zł (5 millions) and 10 zł (10 millions) stamps of the Congress of United Peasant Movement series. Now they ordered another 15 millions of the 15 zł stamp. So only the 35 zł stamp is left in one edition (500.000). As first current stamp (Bierut) in steel engraving is planned the 40 zł stamp for inland registered post.

Beside these stamps there are now in „blueprints“ the already described stamp to commemorate the rebuilding of Warsaw and a series: „We begin the 6 years plan“. We shall see various spheres of socialist economy and industry. It will be a current series with a very large total issue.

Now something about airmail stamps.

By order of the G. P. O. of February, 1st was put into circulation and on sale on

February the 6th the highest denomination of airmail stamp: 500 zł (red). Issue: 200.000. The designer's and engraver's names we gave in Vol. III, p. 12. Leaving aside their job, we are compelled to say that the size of one so costly stamp is not at all proper, it should be at least half as big. The present size is 25.50 × 31.25 mm.

As the second of the new airmail series will appear the 50 zł stamp for simple letters to the European countries, weight not exceed-

POLISH NEW ISSUES

Postal stamps

By order of the G. P. O. of January, 19th was put on sale and into circulation on January the 21st the already announced by us special stamp on the occasion of the III National Congress of Postal

go znaczka jest zupełnie nieodpowiedni (25,5×31,25 mm) i powinien być przynajmniej o połowę większy.

Jako drugi znaczek nowej serii lotniczej ukaże się najprawdopodobniej wartość 50 zł na zwykłe lotnicze listy europejskie do 10 g. Projekt nie jest jeszcze zatwierdzony. Będzie to najtańszy znaczek w tej serii.

Na zakończenie pomówimy o znaczkach dopłaty.

Ukazały się w obiegu znaczki dopłaty wartości 2, 3 i 25 zł, wykonane krakowską rotograviurą, ale ząbkowane (10³/₄ lub 11¹/₄).

Jest to już nakład drugi znaczków po 2 i 3 zł, zamówiony 23 maja 1949 r. w ilościach 3 i 2 mil. szt. Znaczki te drukowano jednym walcem (N. 2. W. I.) od 8 do 13.6.49 w arkuszach obejmujących 30—blok (3×10) znaczków po 3 zł i 70—blok (7×10) — po 2 zł. Odstęp między 30—blokiem a 70—blokiem wynosił 20 mm, lecz został dodatkowo przeperforowany (widoczne na naszej reprodukcji znaczka za 3 zł) i w urzędach znalazły się oddzielnie arkusze po 70 znaczków 2-złotowych i oddzielnie arkusze po 30 znaczków 3-złotowych. Cały nakład wyniósł: 3.024.910 szt. po 2 zł i 1.297.110 szt. po 3 zł.

Bliższych wiadomości o nakładzie II znaczków po 25 zł na razie brak. Był on w każdym bądź razie drukowany w arkuszach po 100 sztuk.

W druku znajduje się nakład pierwszy nowych znaczków dopłaty (patrz t. I, str. 12), wykonanych drukiem wklęsłym ze stalorytów. Do chwili oddawania numeru tego do druku zamówione były w PWPW znaczki po 10 zł w nakładzie 2 milionów egzemplarzy. Będzie to zapewne najniższa wartość tej serii.

Karty pocztowe

Ukazał się piąty nakład kart pocztowych, z Prezydentem Bierutem na wydrukowanym znaczku za 10 zł, wykonanych rotograviurą. Sygnatura pionowa: „P.P.T. i T. — XII.49 — 1.000.000 — 5”. Napisy propagandowe identyczne z nakładem czwartym (patrz t. II, str. 139).

ding 10 grammes. There is no project approved as yet. It will be the cheapest stamp of this series.

We shall now describe the postage due stamps.

In circulation are already the stamps in value of 2, 3, and 25 zł, made by the Kraków Offices in rotogravure, but perforated (10³/₄ or 11¹/₄).

It is already second edition of the 2 and 3 zł stamps, ordered on May 23rd 1949 in 3 and 2 million pieces. They were printed with one form (N. 2. W. I.) from June 8th till June 13th 1949 in sheets containing 30—block (3×10) 3 zł stamps and 70—block (7×10) 2 zł stamps. The space between them is 20 mm, but was perforated in the middle (as shown on our reproduction of the 3 zł stamp), so into the Post Offices came separate sheets of 70 2 zł stamps and 30 — 3 zł.

*Affranchissez
philatéliquement!*

The total issue was 3.024.910 — 2 zł stamps and 1.297.110 — 3 zł stamps.

There are no further news about the second printing of the 25 zł stamp. It was printed in sheets of a hundred stamps each.

In printing is now the first issue of new postage due stamps (see Vol. III, p. 12), in recess print from steel engraving. At the moment we got to press there were ordered in the PWPW 2 millions stamps in value of 10 zł. It will be probably the lowest denomination of this series.

Postal cards

The fifth edition of postal cards, with President Bierut on the printed 10 zł stamp, made in rotogravure has already appeared. There is a vertical signature: „P.P.T. i T. — XII.49 — 1.000.000 — 5”. The propaganda slogans identical with those in the fourth issue (see Vol. II, p. 139).

W przygotowaniu znajduje się nowy nakład, ale ze znaczkiem wykonanym stalorytem.

Planowane jest na rok bieżący wydanie serii kart z reprodukcjami polskich zabytków historycznych i kulturalnych, zagnionych w czasie ostatniej wojny.

Koperty pocztowe

Dnia 15 stycznia weszły dopiero do obiegu koperty z wydrukowanym znaczkiem 15 zł (Bierut) i dwoma rodzajami sentencji, o których pisaliśmy w tomie II na str. 139, lub bez sentencji. Koperty te były zamówione w Drukarni Narodowej w Krakowie dnia 14 lutego ub. r. w nakładzie 3 mil., dlatego też noszą na dole sygnaturę: „P.P.T. i T. — III.49 — N. 2. — 3.000.000“.

Koperty bez sentencji drukowano w arkuszach po 8 sztuk trzema walcami: W.I od 30.4 do 3.5 — 18.320 ark., W.II od 5 do 13.5 — 70.302 i W.III od 17 do 25.5.49 — 39.862. Razem więc 128.484 arkusze, czyli 1.027.872 koperty.

Koperty ze sloganami drukowano w arkuszach po 4 szt. (W.V—X) i po 8 szt. (W.XI—XIII): W.V od 1 do 7.7 — 56.410 ark., W.VI od 11 do 12.7 — 2.443, W.VII od 26 do 30.7—52.501, W.VIII od 17 do 22.8 — 52.444, W.IX od 23 do 26.8 — 47.742, W.X od 27 do 31.8 — 54.915, W.XI od 8 do 13.9 — 44.663, W.XII od 14 do 20.9 — 47.915 i W.XIII od 22 do 28.9.49 — 49.907 ark. Razem więc 266.455 po 4 i 142.485 arkuszy po 8 sztuk, czyli 2.205.700 kopert.

Cały nakład drugi wyniósł 3.233.572 koperty. Poszczególne walce oznaczone są kropkami pod adnotacją „P.P.T. i T.“.

Następny nakład planowany jest ze znaczkiem wykonanym stalorytem.

There is another issue in preparation, but this time with the stamp made in steel engraving.

They plan to issue this year a series of postal cards with the reproductions of Polish historical and cultural monuments destroyed in the last war.

Postal envelopes

As late as January 15th entered the circulation the envelopes with printed 15 zł (Bierut) stamp, and with two kinds of slogans (see Vol. II, p. 139) or with no slogan. They were ordered in the National Printing Office in Kraków on February 14th 1949 in a total issue of 3 millions, so they bear on the bottom the signature: „P.P.T. i T. — III.49 — N. 2.—3.000.000“.

The envelopes without slogans were printed in sheets of 8 with three forms: W. I from 30.IV till 3.V — 18.320 sheets, W. II — 5.V — 13.V — 70.302 sheets and W. III — 17.V—25.V.49 — 39.862 sheets. Together 128.484 sheets = 1.027.872 envelopes.

The envelopes with slogan were printed in sheets of 4 (forms W. V—W.X.) and in sheets of 8 (W. XI—W.XIII.): W. V — 1.VII—7.VII — 56.410, W. VI — 11.VII — 12.VII — 2.443, W. VII — 26.VII — 30.VII — 52.501, W. VIII — 17.VIII — 22.VIII — 52.444, W. IX — 23.VIII — 26.VIII — 47.742, W. X — 27.VIII — 31.VIII — 54.915, W. XI — 8.IX — 13.IX — 44.663, W. XII — 14.IX — 20.IX — 47.915 and W. XIII — 22.IX — 28.IX.49 — 49.907 sheets. All together 266.455 sheets of four and 142.485 sheets of eight: 2.205.700 envelopes.

The whole second issue contained as we see 3.233.572 envelopes.

The next issue is planned to have a stamp made from steel engraving.

Foreign translations by JERZY BRODZKI

KASOWNIKI KOLICZNIŚCIOWE

Styczeń był bardzo skromny w nowe kasowniki. Oprócz już reprodukowanego w poprzednim numerze reklamowego datownika, wydanego dla propagandy tranu, doczekaliśmy się jeszcze tylko jednego. W dniach od 21 do 23 stycznia kiosk urzędu pt. Warszawa 1, zainstalowany na sali obrad w gmachu ZNP, używał okolicznościowego

kasownika z okazji III Krajowego Zjazdu Związku Zawodowego Pracowników Poczty i Telekomunikacji. Datownik ten nie jest specjalnie ładny, ale podkreślić trzeba, że wreszcie M.P. i T. zerwało z tradycją prostokątów i dało filatelistom pierwszy oryginalniejszy kasownik. W tej dziedzinie jest jeszcze dużo do zrobienia.

A U S T R I A

(15) 20.1 do sprzedaży, a 25.1 do obiegu wszedł znaczek dla uczczenia 160 rocznicy urodzin malarza M. M. Daffingera (1790—1849): 60 gr (czerw. brun.). Rys. W. Dachauer, ryt. F. Lorber. Żąbk. 14¹/₄: 13³/₄. Nakład: 600 tys.

B U Ł G A R I A

(15) 15 grudnia 4 znaczki uczciły rocznicę zjednoczenia stronnictw demokratycznych: 4 (czerw. brun.), 9 (c. fioleto.), 20 (nieb.) i 50 l (czerw.).

70 rocznicę urodzin J. W. Stalina upamiętniły 21.12 dwa znaczki: 4 (pomar. brun.) i 40 l (winnoczerw.).

D A N I A

(14) Do serii obiegowej doszedł 2 lutego siódmy znaczek: 60 ö (nieb. ziel.), a 23 lutego ósmy: 75 ö (czerw. lila). Żąbk. 12³/₄. Przez nadrukowanie na znaczkach obiegowych 50 ö

Znaczki do reprodukcji, jak i notatki o nowościach nadestali nam tym razem H. Bellefontaine (Niemcy), A. Z. English (Brazylia), M. Koseve (Francja), C. W. Makowski (USA), K. Pospiszyl (Polska), Z. Wiśniewski (Polska).

**Szukamy
dalszych
korespondentów**

(z Fryderykiem IX) i 1 kr (z herbem) słowa „POST-FAERGE“ uzyskano dalsze dwa znaczki paczkowe.

F I N L A N D I A

(13) 9 stycznia, w związku ze zmianą taryfy pocztowej, weszły do obiegu nowe znaczki opłaty o jednakowym motywie, z których właściwie tylko najwyższa wartość jest znaczkiem nowym, a pozostałe zmieniły jedynie kolory: 8 (ziel.), 9 (pomar.), 10 (fiol. brun.), 12 (czerw.), 15 (fiol.) i 20 mk (nieb.).

F R A N C J A

(15) 16 stycznia ukazała się ostatnia wartość zesłorocznej serii lotniczej: 1.000 fr (czarny/fiol. brun.). Rys. i ryt. Decaris.

H I S Z P A N I A

(13) Tradycyjna seria przeciwgruźlicza, którą w czasie od 22.12 do 3.1.50 trzeba było frankować wszystkie przesyłki, składa się z 3 znaczków zwykłych: 5 (fiol./czerw.), 10 (fiol./czerw.), 50 + 10 c (brun./czerw.) i 1 lotniczego: 25 c (brun./czerw.). Nakład: 2, 14, 1 i 1 mil.

H O L A N D I A

(15) Do serii obiegowej doszły 2 ostatnie wartości: 35 (nieb.) i 40 c (fiol.).

J U G O S Ł A W I A

(15) 16.1 trzy znaczki upamiętniły zbudowanie przez młodzież w latach 1948—49 autostrady Belgrad — Zagrzeb: 2 (ziel.), 3 (czerw.) i 5 d (nieb.). Rotograviura. W ciągu listopada i grudnia pozostałości serii obiegowej z 1945 r. (tzw. partyzanckiej) weszły do obiegu z czarnym nadrukiem „FNR JUGOSLAVIJA“ (0,50, 1, 2, 12, 16 i 20 d) lub też tylko „FNR“ literami łacińskimi i cyrylicą (3 i 5 d).

L I E C H T E N S T E I N

(14) Znaczek obiegowy za 5 rp zmienił 1.12.49 kolor z ziel. na brun.

N I E M I E C K A R E P. D E M C K R.

(14) 28 lutego tracą wartość obiegową wszystkie znaczki nadrukowe.

N I E M C Y (Rep. związk.)

(13) 14 grudnia ukazała się seria dobroczynna, wykonana stalorytem: 8 + 2 (fiol.). 10 + 5 (oliwk. ziel.), 20 + 10 (brun. czerw.) i 30 + 15 fen (nieb.). Zn. wodn. „DP“, żąbk. 13³/₄. Nakład: 4. 6, 6 i 4 mil.

Z dniem 31 grudnia zostały wycofane wszystkie znaczki obiegowe, wydane swego czasu dla krajów strefy okupacyjnej francuskiej.

Także w Zachodnim Berlinie ukazała się seria dobroczynna („Dla pokrzywdzonych reformą monetarną“): 10+5 (ziel.), 20+5 (karm. róż.) i 30+5 fen (nieb.). 17 i 18 grudnia na targach berlińskich kupców filatelistycznych znaczki te były sprzedawane w formie bloczków, obejmujących po 1 szt. każdej wartości. Cena 1 mk.

■ PORTUGALIA ■

(11) 20 grudnia 2 znaczki upamiętniły XVI międzynarodowy kongres historyków sztuki: 1 (lilabrun.) i 5 e (oliwk. szary). Nakład: 7 i 3 mil. Druk w Holandii. 29.12 ukazała się seria UPU: 1 (fiol.), 2 (nieb.), 2,50 (ziel.) i 4 e (czerw.). Nakład: 6, 2 1/2, 1 i 1/2 mil. * Druk stalorytniczny w Anglii.

■ S A A R A ■

(15) 20.12.49 weszła do obiegu seria dobroczynna, na której widzimy obrazy Murilla i Metsusa (15+5) oraz ołtarz „NMP ze strzałami“: 8+2 (fupk.), 12+3 (c. ziel.), 15+5 (brun. czerw.), 25+10 (nieb.) i 50+20 fr (lilabrun.). Ryt. Gandon i Munier.

■ S Z W A J C A R I A ■

(14) „Tylko“ o 77 znaczków powiększył się zbiór Szwajcarii dnia 1 lutego. Nowe znaczki obiegowe (a częściowo i wyższe wartości dawnych) zamieniono w służbowe, zaopatrując je

**PRZEGLĄD
FILATELISTYCZNY**

*recherche dans tous les
pays du monde correspon-
dants sérieux et tres au
courant des actualites phi-
lateliques*

**PRZEGLĄD
FILATELISTYCZNY**

*seeks throughout the world
correspondents with the la-
test philatelic news*

nadrukami: „Officiel“ (5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60 i 70 rp), „NATIONS UNIES / OFFICE EUROPEEN“ (5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60, 70, 80, 90 rp, 1, 1,20, 1,50, 2, 3, 5 i 10 fr), „BUREAU / INTERNATIONAL / DU TRAVAIL“ (5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60 i 70 rp), „BUREAU / INTERNATIONAL / D'ÉDUCATION“ (5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 50,

60 i 70 rp), „ORGANISATION / MONDIALE DE LA / SANTE“ (5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60, 70, 90 rp, 1,20, 1,50, 3 i 10 fr) oraz „ORGANISATION / INTERNATIONALE / POUR / LES REFUGIES“ (5, 10, 20, 25, 40, 80 rp, 1 i 2 fr). Razem więc na nowe znaczki trzeba wydać 64,80 fr szw.

■ S Z W E C J A ■

(13) Do serii obiegowej doszły 2 znaczki: 65 (żółtoziel.) i 70 ö (nieb.).

■ T R I E S T ■

(15) W strefie A nowym jednowierszowym nadrukiem „AMG—PTT“ zaopatrzono 5 dalszych znaczków włoskich: 2 obiegowe (6 i 15 l), 1 lotniczy (50 l) i 2 paczkowe (5 i 10 l). Razem więc już mamy 17 znaczków zwykłych i 4 okolicznościowe.

■ W A T Y K A N ■

2.12.49 wydano serię UPU: 300 (nieb.) i 1000 l (ziel.). Staloryt. Zn. wodn.: klucze św. Piotra. Nakład: 300 i 50 tys. 23.12 osiem znaczków uczciło otwarcie Roku Świętego 1950: 5 (brun./sepia), 6 (czarny/brun.), 8 (cz. nieb./brun.), 8 (cz. nieb./brąz. ziel.), 10 (brąz. ziel./fiol. szary), 20 (brąz. ziel./czerw. brun.), 25 (sepia/nieb.), 30 (brąz. ziel./lilabrun.) i 60 l (sepia/brun. czerw.). Heliograviura.

■ W Ę G R Y ■
(15) 1 stycznia ukazały się

pierwsze cztery z 14 wartości planu pięcioletniego: 10 (lilaróż.), 12 (cynobr.),

20 (ziel.) i 40 (sepia). Hellograwiura.

NOWOŚCI ZAMORSKIE — OVERSEAS NEW ISSUES

BRAZYLIA

(13) 22.10.49: I kongres katolicki w S. Salvador (Bahia) — 60 c (j. róż.). Nakład: 1 mil.
31.10: UPU — 1,50 cr (j. nieb.). Litografia. Nakład: 2 mil.
30.11: 100-lecie urodzin Rui Barbosy (1849—1923), wielkiego przyjaciele Polski, potępiającego wielokrotnie publicznie jej rozbiory — 1,20 cr (karmin.). Nakład: 1 mil.

COSTA RICA

UPU: 15 (czerw.), 25 c (nieb.) i 1 C (ziel.).

EKWADOR

Nadruk „POSTAL“ na nalepkach: 20/25 c (czerw. brun.) i 30/50 c (czarny).

INDIE (HINDUSTAN)

(14) 26.1.50: proklamacja republiki — 2 (czerw.), 3 $\frac{1}{2}$ (nieb.), 4 (fiol.) i 12 a (brun.).
2.1.50: znaczki służbowe — 3 (szaronieb.), 6 (brun. czerw.), 9 p (ziel.), 1 (nieb.), 2 (czerw.), 3 (pomar.), 4 (lilaróż.), 6 (fiol.), 8 a (brun.), 1 (fiol.), 2 (czerw.), 5 (ziel.), i 10 r (brun.).

INDONEZJA

Seria obiegowa: 1 (szary), 2 (winnoczerw.), 2 $\frac{1}{2}$ (oliwk. brun.), 3 (karmin.), 5 (nieb.), 7 $\frac{1}{2}$ (ziel.), 10 (fiol.), 12 $\frac{1}{2}$ (cynobr.), 15 (karmin.), 20 (szary), 25 (ultramar.), 30 (cynobr.), 40 (oliwk.), 45 (brun. lila), 50 (rudobrun.), 60 (sepia), 80 s (czerw.) i 1 r (fiol.).

IRAN

Pomniki narodowe z VII—IX w.: 50+25 d (ziel.), 1+ $\frac{1}{2}$ (brun.), 2 $\frac{1}{2}$ +1 $\frac{1}{2}$ (nieb.), 5+2 $\frac{1}{2}$ (czerw.), 10+5 r (oliwk.). Nakład: 150 tys.

IZRAEL

(15) 18.12: Znaczki dopłaty — 2 (zółt.), 5 (fiol.), 10 (ziel.), 20 (cynobr.), 30 (kobalt.) i 50 p (brun.). Rys. O. Wallish. Litogr. Zabk. 1 $\frac{1}{2}$.

KOLUMBIA

100-lecie śmierci F. Cisnerosa: 50 (ziel./fiol.), 50 (lilaróż./ochr.) i 50 c (brun./ziel. nieb.).

KOREA

UPU: 15 w (cegl./zółt./nieb./czerw.).

KUBA

(14) Na rzecz ofiar trzęsienia ziemi w Ekwadorze: 2+1 c (trójkąt). Nakł.: 2 mil. zabk. i 500 tys. ciętych.

LIBAN

Seria obiegowa: 0,50 (ziel. nieb.), 1 (cynobr.), 2,50 (lila), 7,50 (czerw.), 10 (brun. lila), 12,50 (nieb.), 25 (fiol.) i 50 (ziel.); lotnicze: 10 (lila), 15 (ziel.), 20 (pomar.), 25 (nieb.) i 50 p (brun. czerw.).

PAKISTAN

Obiegowe: 1 (nieb.), 3 (ziel.), 10 a (karmin. róż.). Nadruk „SERVICE“: 1 i 3 a.

PANAMA

200-lecie uniwersytetu: 2 (karmin./czarny) i 5 c (nieb./czarny).

PERU

1 s z 1938 r. zmienił kolor z karmin. brun. na brun.

SALVADOR

14.12.49: rocznica zamachu stanu — obieg.: 8 c (nieb.), lotn.: 5 (lila/nieb./zółt.), 10 (ziel./nieb./zółt.) i 15 c (fiol./nieb./zółt.).

SARAWAK

3.1.50: obiegowe — 1 (czarny), 2 (pomar.), 3 (ziel.), 4 (sepia), 6 (nieb.), 8 (czerw.), 10 (zółt.).

12 (fiol.), 15 (nieb.), 20 (pomar. brun.), 25 (j. ziel./lilaróż.), 50 c (brun./fiol.), 1 (ziel./sepia), 2 (nieb./karmin.), 5 \$ (czarny/złoty/czerw./lilaróż).

SOMALI

2.1.50: angielskie z nadrukiem „B. A. SOMALIA“: 5/1/2 (ziel.), 15/1/1/2 (czerw. brun.), 20/2 (pomar.), 25/2/1/2 (nieb.), 30/3 (fiol.).

40/5 (brun.), 50/6 (lila), 75 c/9 d (oliwk.), 1/— na 1/— (brun.), 2/50 na 2/6 (ziel.) 1 5/— na 5/— (czerw.).

ST. ZJEDNOCZONE AP

(15) 17.12.49: bracia Wright — lotn.: 6 c (lilakarmin.). Pierwszy dzień: Kitty Hawk (N. C.). 3.1.50: 75-lecie stow. bankle-

rów — 3 c (ziel.). I dzień: Saratoga Springs (N. Y.).

TRENGGANU

27.12.49: obieg. — 8, 10, 15, 20, 25, 40, 50 c, 1, 2 i 5 d.

URUGWAJ

100-lecie uniwersytetu w Montevideo: 15 (czerw.), 27 (sepia), 31 (ultram.) i 36 c (oliwk.).

MINISTERSTWO POCZT FRONTEM DO FILATELISTÓW

Z zadowoleniem przytaczamy treść okólnika, rozesłanego przez Ministerstwo Poczty do wszystkich urzędów pocztowych:

Liczne skargi napływają z kół filatelistycznych na niedopatrzienia przy sprzedaży znaczków pocztowych i innych czynnościach filatelistycznych:

Personel pocztowy nie orientuje się w znaczkach, będących w sprzedaży.

Przed okienkami na pocztę nie ma wywieszonych listy wydań, zwłaszcza dobroczynnych i okolicznościowych — które są do nabycia w urzędzie, z zaznaczeniem, w którym okienku można je nabyć.

Pierwszego dnia wydania nowej serii nawet w dużych urzędach pocztowych nie ma przewidzianych specjalnych okienek do sprzedaży tego wydania, chociaż zapotrzebowanie właśnie tego dnia jest duże, a sprzedaż ważna. Listy i karty, oddane do okienka z prośbą o czyste skasowanie, otrzymują niejednokrotnie stempel zamazany lub nieczytelny i w ten sposób stają się bezwartościowe filatelistycznie.

Urzednicy pocztowi odmawiają sprzedaży pojedynczych wartości z serii i zmuszają do kupna całych serii.

Urzędy, otwarte tylko czasowo, sprzedają wydania okolicznościowe tylko wtedy, gdy mają ich dość „pod ręką“.

Listonosze więcej odmawiają przyjmowania zamówień na wydania okolicznościowe. Niektóre urzędy pocztowe dają do sprzedaży okienkowej nie wszystkie spośród posiadanych rodzajów całostek pocztowych.

W związku z tym Dyrekcje i urzędy pocztowe mają dopilnować, by następujące zasady były ściśle przestrzegane:

— Personel, zwłaszcza przy okienkach, musi być stale doskonale poinformowany o wydaniach będących w obiegu.

— Gabloty wystawowe mają być natychmiast wywieszane. Zawierać muszą po jednym egzemplarzu wszystkich wartości, będących w sprzedaży w urzędzie. W wypadku wyczerpania jakiejś wartości, należy jej wzór wyjąć z gabloty.

— Większe urzędy winny uruchomić na

przeciąg co najmniej trzech pierwszych dni obiegu znaczka nowego wydania, specjalne okienko sprzedaży, publiczność zaś ma być zawiadomiona o nowym wydaniu specjalną wywieszką, umieszczoną w widocznym miejscu.

— Gdy jakiejś wartości w urzędzie zaczyna brakować, obowiązkiem kontrolera jest poczynienie odpowiednich kroków dla uzupełnienia natychmiast zapasu.

— Ostemplowania pierwszego dnia oraz kasowniki okolicznościowe wymagają specjalnej staranności. Stemple muszą być wyczyszczone, a wyczerpane poduszki natychmiast uzupełnione tuszem. O ile zachodzi tego potrzeba, to zmiana wyposażenia musi być zagwarantowana. Personel musi być doskonale obznajmiony z przepisami stemplowania znaczków dla filatelistów.

— W pierwszym rzędzie i w dowolnych ilościach należy sprzedawać wydania okolicznościowe bez dopłat. Wydania z dopłatami należy w sposób grzeczny polecać publiczności. Ograniczeń w sprzedaży wprowadzać nie wolno, o ile nie ma specjalnych instrukcji ze strony Ministerstwa.

— Najdalej idące życzenia filatelistów winny być w miarę możliwości załatwiane.

— Należy natychmiast zaniechać trudnień, wymienionych w niniejszym rozporządzeniu, aby w całym kraju dobre imię pocztowca zostało zachowane.

WYMIANA Z ZSRR

Radzieckie Ministerstwo Łączności w Moskwie komunikuje:

Stosownie do obowiązujących na terenie ZSRR przepisów, odnośnie przywozu i wywozu wszelkiego rodzaju artykułów kolekcjonerskich (włącznie ze znaczkami czystymi i kasowanymi), wymiana znaczków pocztowych w przesyłkach pocztowych do zagranicy, a adresowanych do osób prywatnych — nie jest dozwolona.

W sprawach ewent. nabywania znaczków radzieckich należy się zwracać do firmy „Miedzunarodnaja Kniga“, Moskwa, Kuźniecki Most 18/7.

Falsyfikaty (c. d.)

Il sera rendu compte de tout ouvrage, dont un exemplaire parviendra à la Rédaction de la Revue.

Antoni Łaszkiwicz — ZNAKI POCZTOWE POLSKI DEMOKRATYCZNEJ, wyd. II, Warszawa 1949, 8°, str. 154.

Wydanie II tego katalogu, ograniczone tym razem tematycznie tylko do właściwego tytułu, jest wybitnie powiększone (154 strony na 68 str. wydania I). Wpłynęły na to nie tylko nowości z okresu przeszło 2 lat, ale i rozszerzenie poszczególnych działów oraz dodanie teoretycznego wstępu (14 stron). Katalog ten przygotowany był do druku już przeszło rok temu, ale ze względów technicznych ujrzał światło dzienne dopiero w końcu grudnia ub. r. Spowodowało to, że nie uwzględnia on najnowszej wiedzy o niektórych znaczkach, gdyż w czasie druku można było wprowadzać jedynie najniezbędniejsze uzupełnienia. Te i inne wady nie ujmują mu jednak wszystkich zasług i nie zmieniają w najmniejszym stopniu faktu, że jest to właściwie nie katalog, a najprawdziwszy podręcznik okresu określonego w tytule.

CATALOG FILATELIC OFICIAL AL TIMBRELOR REPUBLICII POPULARE ROMANE, Bucuresi 1950, 4°, str. 39+1 nlb. Jest to katalog znaczków opłaty i dopłaty oraz kopert pierwszego dnia Ludowej Republiki Rumuńskiej od 30.12.1947, do końca ubiegłego roku. Wydany przez OFIL, przedsiębiorstwo zarządzane przez ministerstwo poczt, jest właściwie cennikiem tej firmy.

g) Retuszowanie, jak również zeskrobywanie, jest także jednym z rodzajów fałszerstw, spotykanym jednak ze względu na ograniczone możliwości fałszerza rzadziej od innych.

Retuszowanie jest to zmienianie pewnych fragmentów rysunku znaczka przez dorysowywanie nowych, lub usuwanie (zamalowywanie) starych linii, wreszcie tworzenie błędodruków (błędodrukom poświęcimy osobną lekcję).

Przykładem fałszerstwa retuszu-dorysowywania jest fałszerstwo znaczka austriackiego (Zumstein nr 21, typ I: fr 140.—), przerobiony przez małe pogrubienie wstążeczki we włosach Franciszka Józefa z typu II (fr 40.—).

Typowym przykładem retuszu-usunięcia są znaczki Rosji carskiej (Zumstein nr 38 i 39) tzw. „bez strzałek“ (wart. 250.— fr), przerobione przez wyretuszowanie cieniutkich strzałek pod znakiem trąbki pocztowej na znaczkach Zumstein nr 49 i 50 (wart. fr 1,45). Ten sam znaczek nr 38, prążkowany poziomo, wyceniony 1.100.— fr, także może być retuszem fałszywanym ze znaczka nr 49 x, wart. fr 2,25.

Retusz-usunięcie spotyka się i na innych znaczkach, gdzie i większe fragmenty rysunku są usuwane. Tu za przykład służyć może znaczek angielski, Zumstein nr 2, który od nru 4 różni się tylko białą kreską, podkreślającą słowo „Postage“. Jeśli kreska ta zostanie odpowiedniego koloru farbą lub tuszem zamalowana, powstaje fałszywy znaczek Anglii nr 2, droższy siedmiokrotnie od nru 4.

Jako przykład tworzenia błędodruków przez retusz-dorysowywanie niech nam służy polski znaczek, Gryź nr 309, gdzie po nadruku 55 gr na 60 gr zazwyczaj występuje kropka. Mały ruch piórkiem czy grafionem, wykonany przez fałszerza, może z kropki zrobić przecinek — błędodruk nr 309 h, podwyższając tym wartość znaczka stemplowanego 6-krotnie, zaś czystego o 150%.

Przy nabywaniu tych znaczków z wspomnianym błędem należy być ostrożnym i dokładnie znaczek oglądać pod mocnym szkłem powiększającym. Jeśli takim dysponujemy, żaden retusz nie powinien się przed naszym okiem ukryć.

Zbieracz, mający nieduży jeszcze staż filatelistyczny, czytając pierwsze zdanie dzisiejszej lekcji, zatrzymał się ze zdziwieniem przy słowie „zeskrobywanie“. Jakto, znaczki filatelistyczne .... skrobać? I po co?

Otóż mówiliśmy w jednej z poprzednich lekcji o tym, że fałszerz dąży do tego, aby ze znaczka tańszego zrobić przez pewne „ciemne machinacje“ znaczek dużo

wyżej przez katalog wyceniany. W tym celu chwytą się wszelkich możliwych sposobów. Zdarza się, wprawdzie niezbyt często, że znaczek zaopatrzony przedrukem lub nadrukiem jest dużo tańszy od definitywnego wydania nieprzedrukowanego. Ponieważ nadruk — zazwyczaj maszynowy, sporządzony specjalną tłustą drukarską farbą — wywabić się nie da, fałszerze chwycili się innego sposobu, a mianowicie właśnie zeszkrobienia nadruku.

Najczęściej spotyka się ten sposób fałszerstwa na znaczkach Francji (Zumstein nr 128: fr 220,—), przerobionych przez usunięcie nadruku ze znaczka nr 144 fr 12,—), oraz na znaczkach holenderskich 10-guldenowych (Zumstein nr 68: fr 130,— i nr 92: fr 120,—), „przerobionych“ z numerów Zum. 99 (fr 22,—) i 100 (fr 20,—).

Ceny podane w nawiasie, przy znaczkach służących jako przykłady poszczególnych fałszerstw, są za znaczki stemplowane, gdyż te najczęściej spotyka się tym sposobem fałszowane, a to z tego względu, że drobne usterki retuszu łatwiej jest fałszerzowi ukryć, jeśli znaczek posiada stempel, aniżeli jeśli rysunek jest idealnie czysty. (c. d. n.)

V LISTA POLSKICH FILATELISTÓW

V List of Polish Associated Philatelists

Skróty: ŁTF — członek Łódzkiego Towarzystwa Filatelistów, SSF — członek Śląskiego Stowarzyszenia Filatelistów w Katowicach, ZFT — członek Związku Filatelistów w Toruniu, ZPKF — członek Zachodnio-Pomorskiego Klubu Filatelistów w Szczecinie, PF — prenumeratorem Przeglądu Filatelistycznego.

195. Larek S., Śmigiel Pozn. (PF)
196. Laskowski M., Toruń, Mickiewicza 26/30 (ZFT)
197. Laskowski R., Staszów, Rynek 31 (PF)
198. Latosiński T., Szczecin, Pocztowa 1a/4 (ZPKF)
199. Laufer S., Łódź, Wschodnia 61/3 (ŁTF, PF)
200. Lech A., Sosnowiec, Pierackiego 7 (SSF)
201. Lenartowski W., Wąbrzeźno (ZFT)
202. Lenc L., Chorzów, Powstańców 24 (SSF)
203. Linder A., Ruda Pabj., Patriotyczna 32/36 (ŁTF, PF)
204. Lipiński A., Kolutzki, Brzezińska 24 (PF)
205. Lis H., Szamotuły, Nowa 2/4 (PF)
206. Litak S., Augustów 15, pta Andrzejów (ŁTF, PF)
207. Loryński L., Toruń, Chełmińska 88 (ZFT)
208. Loster R., Gliwice, Daszyńskiego 10 (PF)
209. Luckner O., Szczecin, Janickiego 8 (ZPKF)
210. Lukesch A., Oświęcim-Osiedle, Trzecia 16/2 (PF)
211. Łabanowicz J., Katowice, Górnicza 10 (SSF)
212. Łabentowicz A., Łódź, Al. Kościuszczy 69/5 (ŁTF, PF)
213. Łaciński A., Busko-Zdrój (SSF)
214. Łapezyk J., Chorzów, Katowicka 1/9 (SSF)
215. Łastowski J., Białystok, Szczygła 7 (PF)
215. Łata E., Katowice, Jagiellońska 8 (SSF)
217. Macherski W., Brwinów, Biskupicka 17/2 (PF)
218. Maciejewski B., Chełmno Pom., Rólna 7 (PF)
219. Maciejewski W., Katowice, Mariacka 20 (SSF)

Nr 80 (grudniowy) chica-gowskiego BULLETIN OF THE POLONUS PHILATELIC SOCIETY przynosi zapowiedź druku artykułów Larkinga o Polsce, publikowanych od października 1929 do sierpnia 1932 r. w „Gibbons' Stamp Monthly“, a ostatnio tłumaczonych w edynburskim „Filateliście“. Dalej znajdujemy artykuły M. E. Steczyńskiego o nalepkach „Na biednych“ z 1917 r. i J. P. Ruxa o Kościuszcze. Nowości polskie (zaczepnięte z Przeglądu) i komunikaty zamykają numer.

W nrze 7—8 (grudzień—styczeń) KURIERA FILATELISTYCZNEGO (biuletynu CPMB) znajdujemy: „Czym jest znaczek w ZSRR“, Lecha Parczewskiego „Kilka słów o Znakach Pocztowych Polski Demokratycznej“, Jerzego Brandta „Higiena i Kosmetyka znaczka“, Lecha Parczewskiego „O czystość filatelistyki“, Leona Sawkiewicza „Samopomoc filatelistyczna“ oraz komunikaty.

Nr 1/VI (styczeniowy) krakowskiego BIULETYNU INFORMACYJNEGO PTF przynosi zawiadomienie o walnym zebraniu PTF, komunikaty i nowości polskie. W nrze 1 (styczeniowy) edynburskiego FILATELISTY znajdujemy c. d. artykułu ppłk. Larkinga (znaczkę „komitetowe“), artykułiki Mariana Nowina-Orlickiego „Znaczkę pocztowe Republiki Indyjskiej“, O. M. F. Saxla „Wielka Brytania“ i Mariana Duńskiego „Pierwszy polski lot do stratosfery“ (c. d.) oraz stałe działy.

ZAGRANICA O NAS

W nrze 96 (listopad—grudzień) flamandzkiego miesięcznika HET POSTZEGEL znajdujemy artykuł o Polsce pt. „Polens wedergeboorte“, napisany przez...

Niemca, naszego korespondenta z Lipska — p. H. H. Engelhardt.

W nrach 902 (z 24.12) i 903 (z 31.12.40) amerykańskiego tygodnika STAMPS p. William H. Russel zamieścił przegląd sportowych znaczków całego świata. Z polskich znalazły się tam: Żwirko i Wigura (Gryz. nr 297), Challenge (nry 306—7), Gordon-Bennet (nry 330—1), FIS (nry 366—9), Warszawa — Praga (nr 517) i VII Tour de Pologne (nry 518—20).

W austriackiej audycji radiowej BRIEFMARKEN-PLAUDEREI nr 211 (z 19.11.49) uslyszyliśmy, że jesteśmy „jednym z najlepiej redagowanych pism Europy Wschodniej“.

W nrze 10 wychodzącego w strefie francuskiej Niemiec miesięcznika WELTRING niejaki p. W. B. Düchting zamieszcza artykuł pt. „Vergesst die alte Heimat nicht! Die Briefmarken der von Polen verwalteten Ostgebiete“. Tytuł mówi sam za siebie. Nie zamierzamy też polemizować z autorem. Z obowiązku dziennikarskiego notujemy jedynie ten nieopanowany i nieuzasadniony pamflet polityczny, który w filatelistycznym piśmie fachowym nie powinien się znaleźć.

CZY JESTEŚ JUŻ CZŁONKIEM STOWARZYSZENIA FILATELISTYCZNEGO?

220. Macierzyński J., Toruń, Winnica 28 (ZFT)
221. Majczak M., Lublin, Krak. Przedm. 58/6 (PF)
222. Majewski W., Warszawa, 6 sierpnia 22 (PF)
223. Makomaski K., Łódź, Narutowicza 56/15 (ŁTF, PF)
224. Makowiecki S., Łódź 1, Sienkiewicza 73/3 (PF)
225. Makowski C., Bydgoszcz, Staszica 5 (ZFT)
226. Makowski C., Sosnowiec, Będzińska 19 (SSF)
227. Makulowicz K., Gliwice, Daszyńskiego 17 (SSF)
228. Malinowski S., Katowice, Szapena 6 (SSF)
229. Małek M., Łódź, Więckowskiego 14/4 (ŁTF, PF)
230. Mamlok A., Katowice, Bogucicka 1 (SSF)
231. Mania T., Ostrów Wlkp., Fabryczna 13a/2 (PF)
232. Markowicz M., Bielsko, Barlickiego 3 (SSF)
233. Markowiczowa R., Bielsko, Świerczewskiego 1 (SSF)
234. Maroszek A., Radlin 1, Powstańców 40 (PF)
235. Marszolik B., Radlin, Słowackiego 34 (SSF)
236. Marwiński B., Łódź, Jaracza 59/32 (ŁTF, PF)
237. Mateja F., Katowice, Gliwicka 10 (SSF)
238. Mateja S., Katowice-Ligota, Śląska 5 (SSF)
239. Matuszewski A., Toruń, Lubicka 24 (ZFT)
240. Mazurkiewicz C., Chorzów, Szopena 14 (SSF)
241. Mer M., Białystok, Mickiewicza 2 (PF)
242. Miadziałko J., Siedlce, Mickiewicza 16/1 (PF)
243. Michajluk J., Zabrze, Pawła 34 (SSF)
244. Michalik O., Cieszyn, Armii Czerw. 15, TPRP (PF)
245. Michalik Z., Szczecin, Kr. Jadwigi 14 (ZPKF)
246. Michałowski M., Sosnowiec, Żeromskiego 14 (SSF)
247. Michałowski W., Szczecin, Jagiellońska 10/18 (ZPKF)
248. Miecznikowski K., Żary, Dworcowa 8 (ZFT)
249. Mielczarek K., Szczecin, Pocztowa 17/17 (ZPKF)
250. Mierziak E., Będzin, Kościuszki 20 (SSF)
251. Milczek H., Lublin, Kłochmalna 17/6 (PF)
252. Miller J., Łódź, Piotrkowska 292/16 (ŁTF, PF)
253. Minicki I., Rzeszów, Jagiellońska 22/6 (PF)
254. Mirena F., Katowice, Wodna 13 (SSF)
255. Misztal M., Lublin, Norwida 3 (ŁTF, PF)
256. Moczulski S., Szczecin, E. Plater 4 (ZPKF)
257. Modliński M., Szczecin, Langiewicza 2/3 (ZPKF)
258. Mokrzycki J., Zachodnia 21/7 (PF)
259. Mostek F., Szczecin, Łokietka 9 (ZPKF)
260. Moździerz K., Bytom, Myśliwca 3 (SSF)
261. Mroczkowski Z., Katowice, Szopena 1 (SSF)
262. Najder M., Bolesławiec Śl., Kubika 12 (PF)
263. Nawrocki L., Łódź, Wólczańska 131 (ŁTF, PF)
264. Nieborski A., Katowice, Słowackiego 39 (SSF)
265. Niechwiej L., Katowice, Słowackiego 39 (SSF)
266. Niedzielski S., Tarnów, Kolonia II 8/7 (PF)
267. Niemier K., Rawicz Wlkp., 22 stycznia 21 (PF)
268. Niklasowa B., Brzesko Nowe, apteka (PF)
269. Niklewski M., Toruń, Mickiewicza 62 (ZFT, PF)
270. Niźnik L., Chebzie, Dworcowa 13 (SSF)
271. Nowacki S., Toruń, Mostowa 5 (ZFT)
272. Nowak J., Katowice, Chorzowska 172 (SSF)
273. Nowak P., Ruda Śl., Sienkiewicza 3 (SSF)
274. Nowina-Orlicki Z., Białystok, Rocha 19/3 (PF)

Ponieważ zamierzamy wprowadzić nową rubrykę
pt.

KURSY WYMIENNE

prosimy wszystkich naszych Czytelników, którzy prowadzą wymianę z zagranicą, o jak najszybsze podanie nam, na jakich warunkach wymieniają nowości

Z góry dziękujemy!

Rok właśnie minął od ogłoszenia przez nas pierwszej ankiety premiowej, odpowiedzi na którą były dla nas drogowskazem w pracy nad rozwojem pisma. Ale po pół roku musimy sprawdzić, czy przypadkiem nie zboczyliśmy na fałszywą drogę. I dlatego właśnie rozpisujemy

IV ANKIETĘ PREMIOWĄ

Odpowiedzieć w niej trzeba znowu na trzy pytania, które tym razem brzmią nieco inaczej:

1. **Które z artykułów w tomach II i III PF (nry 6—15) podobały mi się najbardziej i dlaczego** (wymienić należy trzy artykuły)?
2. **Który z numerów tomu II i III PF (z wyjątkiem nru 14) podobał mi się najbardziej i dlaczego?**
3. **Jaka jest moja opinia o PF, co mi się w nim podoba, a co nie, co należy zmienić, prowadzenia jakich rubryk należy zaniechać, a jakie wprowadzić nowe itp.,**

Odpowiedzi na te pytania należy nadsyłać do redakcji (Łódź, 1, ul. Brzeźna 18, m. 5) do dnia

6 maja 1950 r.

(ważna data stempla pocztowego), zaznaczając na kopercie: „IV ankieta premiowa“. W odpowiedziach na ankietę nie należy poruszać innych spraw, gdyż załatwienie ich będzie czekało aż do zakończenia ankiety.

Pomiędzy wszystkich uczestników ankiety, którzy dokładnie odpowiedzą na nasze pytania, zostaną rozlosowane liczne premie.

Jak dotąd lista premii wygląda następująco:

Premie ofiarowane przez redakcję PF:

1. Pięć numerów różnych zagranicznych pism filatelistycznych
- 2 — 6. Po jednym numerze berlińskiego dwutygodnika „Sammler-Express“

Premie ofiarowane przez administrację PF:

- 7 — 8. Po jednej bezpłatnej prenumeracie tomu V PF (nry 21—25)

Premie ofiarowane przez Biuro Filatelistyczne T. Gryżewski, Warszawa 1, ul. Marszałkowska 59:

9. Wydanie poznańskie (Gryż. 134—138*)
10. Gniezno „10“ (Gryż. 140* — uszkodzony)

Premie ofiarowane przez Biuro Filatelistyczne W. Różycki, Łódź 1, Piotrkowska 111:

11. Czworoblok powstania w getcie (Gryż. 516*) i 5 bloczków rumuńskich (Zum. 1103I—1107I*)
12. Szwecja (347—348*) i Norwegia (187—190*)
13. Węgry: most wiszący (40 f — 1 ft) i plan 5-letni (10—40 f)—*
14. Węgry: (921-924* i 1075-1077*)
15. Islandia (251—255*)

Premie ofiarowane przez Czytelników:

16. Czesław Danowski, Łódź — seria austriacka „Hitler za kratami“ (Zum. 642—647IV*)
17. Kazimierz Szatkowski, Warszawa — brazylijska koperta lotnicza, ofrankowana 11 znaczkami oraz niemiecki kasownik 700-lecia Szczecina.

Dalszą listę zapowiedzianych już przez wiele osób premii ogłosimy w następnym numerze.

**CZY JUŻ MASZ NR 14 „PRZEGLĄDU FILATELISTYCZNEGO”,
POŚWIĘCONY 90-LECIU PIERWSZEGO POLSKIEGO ZNACZKA
I 55-LECIU POLSKIEJ PRASY FILATELISTYCZNEJ?**

BEPITEC

EXPOSITION
PHILATÉLIQUE
INTERNATIONALE
du
CENTENAIRE
des Premiers
TIMBRES · POSTE BELGES

INTERNATIONALE
PHILATELISTISCHE
TENTOONSTELLING
van het
EEUWFEST
der Eerste
BELGISCHE POSTZEGELS

DIPLOME *de* PARTICIPATION DEELNEMINGSDIPLOMA

à la "Przegląd Filatelistyczny" à Lodz, Pologne.

POUR LE JURY

LE PRÉSIDENT DE VOORZITTER

RÖTSAERT

BRUXELLES · 1949 · BRUSSEL

DYPLOMY UCZESTNICTWA...

Pod tym tytułem zamieszcza artykuł w swym luksusowym i doskonałym piśmie belgijskim „Balasse Magazine“ (nr 65) pan Willy Balasse, znany kupiec filatelistyczny i wydawca doskonałego katalogu specjalizowanego Belgii w trzech tomach. W pełnych ironii słowach opisuje pan Balasse stanowisko jury wystawy BEPITEC, który po macoszemu potraktował całą literaturę filatelistyczną. Kilku zaledwie wystawcom dzieł filatelistycznych przydzielił on dyplomy na medale srebrne lub brązowe. Reszta musiała zadowolić się najwyżej... dyplomem uczestnictwa (w klasie czasopism niekupieckich przydzielono tylko 6 dyplomów uczestnictwa). Jury uważał widocznie, że dostateczną nagrodą jest już samo dopuszczenie eksponatu na wystawę.

Pan Balasse, pisząc swój artykuł, nie znalazł jeszcze decyzji wystawy londyńskiej, która — tłumacząc się brakiem miejsca — postanowiła w ogóle nie przyjmować literatury filatelistycznej.

Dziwimy się przeciętnym zbieraczom, że nie doceniają znaczenia prac fachowych,

nie zaopatrują się w dobre katalogi, nie prenumerują pism. A tu tymczasem luminarze filatelistyki postępują podobnie...

Nic dziwnego, że coraz więcej pism w Europie Zachodniej zawiesza swą działalność, że jedno z najlepszych pism, założona w r. 1888 „Schweizer Briefmarken-Zeitung“, zamknęło rok deficytem, wynoszącym 2.000 franków szwajcarskich.

LONDON
INTERNATIONAL
STAMP EXHIBITION
MAY 6th TO 13th 1950

WYSTAWY

Po rezygnacji Pragi z urządzenia międzynarodowej wystawy znaczków, w roku bieżącym czeka nas tylko jedna wystawa, a mianowicie London International Stamp Exhibition. Odbędzie się ona w czasie od

10 Żł

10 Żł

10 Żł

10 Żł

W tomie III na str. 24 pisaliśmy o przedrukach, dokonanych na pozostałościach starych kart pocztowych, wycofanych z obiegu z dniem 31 stycznia 1949 r. Reprodukowaliśmy przy tym wszelkie formy stereotypowe, użyte do tego przez drukarnię pocztową w Krakowie.

Dziś pokazujemy naszym Czytelnikom zestawy czcionkowe, używane do przedruku przez drukarnię wrocławską.

Jak już pisaliśmy, we Wrocławiu dokonano przedruku na kartach ze znaczkiem 6 zł (Będzin — zamek) i z widokiem urzędu pocztowo-telekomunikacyjnego Warszawa 2 — dworzec kolejowy (Łaszkiwicz nr 18). Karta ta była dopuszczona do obiegu 29 lutego 1948 r. w nakładzie 2.224.768 sztuk (oficjalna adnotacja: VIII.47 — 2.000.000). Do przedruku Główna Składnica Pocztaowa dostarczyła oficjalnie 1.692.107 sztuk, czyli że oryginalnej karty sprzedano w urzędach 532.661 egzemplarzy. Liczba ta w rzeczywistości jest chyba większa, gdyż Wrocław

przedrukował tylko 1.527.311 kart, a nie wygląda na prawdopodobne, by uzyskał przy tym aż 164.796 sztuk makulatury. Założyć należy raczej, że wśród przysłanych kart znalazła się przez omyłkę pewna ilość kart innych (o tej sprawie napiszemy jeszcze niżej), na których przedruku we Wrocławiu nie dokonano.

Drukarnia wrocławska używała do przedruku czterech zestawów, gdyż pracę wykonywała na czterech maszynach: „Kobolt“, „Pheniks“, „Victoria“ i „Victoria II“. Zestawem pierwszym, używanym na maszynie „Kobolt“ (długość belki — 22,5 mm, odległość między belką a napisem „10 Żł“ — 28 mm), przedrukowano 444.913 kart, drugim — na maszynie „Pheniks“ (długość belki — 22,5 mm, odległość — 31 mm) — 394.154, trzecim — na maszynie „Victoria“ (długość belki — 25,5 mm, odległość — 29 mm) — 449.466 i wreszcie czwartym — na maszynie „Victoria II“ (długość belki — 26,5 mm, odległość między belką a napisem „10 Żł“ — 28 mm) — 238.778 kart.

O przedrukach, dokonywanych w Krakowie, mamy już następujące dalsze wiadomości: Kart ze znaczkiem 6 zł (Engels i Marks), dopuszczonych do obiegu 7 października 1948 r. (Łaszkiwicz nr 22) w nakładzie 1.140.416 sztuk (adnotacja oficjalna: IX.48 — 1.000.000), przedrukowano 140.978 egzemplarzy (Główna Składnica Pocztaowa dostarczyła jakoby 135.974 sztuki), czyli że oryginalnej karty rozeszło się ok. miliona egzemplarzy.

Kart ze znaczkiem 3 zł (Oświęcim), dopuszczonych do obiegu 14 czerwca 1947 r. (Łaszkiwicz nr 9) w nakładzie 538.000 sztuk (adnotacja oficjalna: 1947 — 500.000), przedrukowano 29.894 sztuki (G.S.P. dostarczyła 30.076), czyli że oryginalnej karty rozsprzedano ponad pół miliona egzemplarzy.

Kart ze znaczkiem 6 zł (Oświęcim), dopuszczonych j. w. (Łaszkiwicz nr 10) w nakładzie 563.680 sztuk (adnotacja oficjalna

6 do 13 maja br., a więc w 110 rocznicę wydania czarnej 1-pensówki, pierwszego znaczka na świecie.

Komitet organizacyjny wystawy wydał, jak dotąd, już dwa numery broszury propagandowej, w których znajdujemy wszelkie niezbędne szczegóły.

Dziwna inowacja jest nie dopuszczenie na wystawę literatury filatelistycznej (poza kilkoma dziełami klasycznymi, wybranymi przez sam komitet). Dla panów z Londynu bardziej więc warte są wyróżnienia zbioru znaczków, o powstaniu których często decydowała jedynie objętość portfela właściciela, niż źródłowe prace, mozołne i długoletnie pismakiwania, publikowane w książkach i pismach filatelistycznych.

Po informacje należy się zwracać do komitetu (41 Devonshire Place, London, W. I.).

j. w.), przedrukowano 23.496 egz. (G.S.P. dostarczyła 23.834), czyli ze oryginalnych kart rozprowadzono prawie 540 tysięcy.

Kart ze znacznikiem 3 zł (Belweder) i z widokiem ratusza w Lesznie, dopuszczonych do biegu 25 września 1947 r. (Łaszkiwicz nr 11) w nakładzie 1.342.304 sztuki (adnotacja oficjalna: VIII.47 — 1.250.000), przedrukowano 16.664 sztuki (G.S.P. dostarczyła 17.613), a więc oryginalnej karty rozeszło się około 1.325 tysięcy.

I wreszcie kart ze znacznikiem 3 zł (brygada im. J. Dąbrowskiego) i z podobizną I. Daszyńskiego, dopuszczonych do obiegu 14 grudnia 1947 roku (Łaszkiwicz nr 15) w nakładzie 514.784 szt. (adnotacja oficjal-

na: XII.47 — 500.000), przedrukowano 2.504 sztuki (G.S.P. dostarczyła jakoby 2.290), a więc w urzędach pocztowych rozsprzedano ponad 510 tys. oryginalnych kart.

Pozostają do wyjaśnienia niezgodności ilości dokonanych przedruków z ilościami kart dostarczonych przez Główną Składnicę Pocztową w Warszawie. Okazuje się, że karty nie były posegregowane dokładnie, w związku z czym na przykład pewną ilość ostatnio opisanych kart (z Daszyńskim) znaleziono w innych paczkach itp. W związku z tym dla dokładnego określenia ilości rozsprzedanych kart oryginalnych trzeba by jeszcze znać liczbę makulatury, uzyskanej przy przedruku. —o.

Z ŻYCIA STOWARZYSZEŃ FILATELISTYCZNYCH

Z S F P

P. o. Związku Stowarzyszeń Filatelistycznych w Polsce — Związek Filatelistów w Toruniu (ul. Szczytna 1) prosi wszystkie Zrzeszenia Filatelistyczne w Polsce o jak najszybsze podanie swych dokładnych adresów.

K R A K Ó W

Dnia 29 stycznia odbyło się doroczne walne zebranie członków PTF. Szczegóły w następnym numerze. Nowi członkowie PTF: Józef Legeżyński i January Weiner z Krakowa oraz Ludwik Zajączkowski z Wadowic.

Ł Ó D Ź

Doroczne walne zebranie ŁTF odbędzie się dnia 26 marca br. o godzinie 11 w pierwszym lub 12 w drugim terminie w lokalu własnym towarzystwa (Piotrkowska 79, m. 49 — lewa oficyna, III klatka schodowa, I piętro).

Na posiedzeniu zarządu w dniu 10 lutego br. przyjęto do ŁTF następujących nowych członków:

Aleksandrę Elżbietę Ćwik, Stanisława Krzywickiego, Wiesława Serafińskiego i Jana Warężaka z Łodzi, Józefa Liparta z Inowro-

clawia oraz Zygmunta Jeżowskiego i Alfreda Siekierskiego z Jarosławia.

Następne zebrania niedzielne, połączone z aukcją, odbędą się 5 marca i 16 kwietnia br. o godz. 12 w lokalu ŁTF. Znaczki przeznaczone na aukcję (wraz ze spisem i cenami wywoławczymi) należy składać na ręce gospodarza lokalu w czasie zebrań piątkowych, względnie przysyłać pocztą na jego adres (Wacław Szosland, Łódź, Nawrot 107) najpóźniej do piątku poprzedzającego aukcję.

Sekretariat ŁTF, w związku z przeniesieniem służbowym do Warszawy kol. Mieczysława Sikorskiego, prowadzi obecnie kol. Zdzisław Wiśniewski (Piotrkowska 26, m. 18).

T O R U Ń

Dnia 4 lutego br. odbył się w lokalu Związku (hotel Polonia) towarzyski wieczór noworoczny, połączony z aukcją znaczków pocztowych.

W tymże lokalu dnia 4 marca, o godz. 19,30 w pierwszym terminie, a o godz. 20,00 w drugim, odbędzie się roczne walne zebranie ZFT. Wszelkie wnioski, oparte na §§ statutu, należy przysyłać na adres ZFT

(Toruń. Szczytna 1) do dnia 28 lutego.

Związek prosi wszystkich zalegających w opłacie składek członkowskich o natychmiastowe ich uregulowanie.

W R O C Ł A W

Doceniając konieczność zrzeszenia wszystkich filatelistów, działających dotychczas w rozproszeniu lub w ciasnych ramach poszczególnych Towarzystw — w jednolitym, ogólnopolskim zrzeszeniu, oraz uznając słuszność tezy rozpowszechniania nowych idei, charakteryzujących filatelistów nowego typu w ustroju socjalistycznym i wychowania filatelistów społeczników — Towarzystwo Filatelistyczne we Wrocławiu na posiedzeniu rozszerzonego zarządu powzięło jednogłośnie następującą uchwałę:

Zarząd Towarzystwa Filatelistycznego we Wrocławiu wita z uznaniem inicjatywę powołania do życia jednolitej organizacji filatelistycznej o charakterze ogólnopolskim, zgłasza pełne poparcie i przystąpienie do tej organizacji i wzywa wszystkie pozostałe organizacje filatelistyczne w Polsce do podjęcia podobnych uchwał.

OGŁOSZENIA DROBNE

SZUKAM kopert z wszelkimi kasownikami gdańskich urzędów, agencji i pośrednictw, także sprzed 1920 r. i z okresu 1940—44 oraz **LITERATURY, DOTYCZĄCEJ ZNACZKÓW GDANSKICH ORAZ DZIEJÓW POCZTY NA TERENIE B. WOLNEGO MIASTA GDANSKA**. Witold J. Orłowski, Łódź 1, Brzeźna 18/5.

TAUSCHVERBINDUNGEN in allen Länder stets gesucht zwecks Tausch von Neuheiten und besseren Sätzen. Gebe Belgien und Luxemburg ältere Ausgaben, sowie letzte Neuheiten. Erbitte Vorschläge. B. Goldschlag, 52 rue Ca. musel, Bruxelles, Belgien.

ZNACZKI filatelistyczne: kupno, sprzedaż, zamiana. Maurycy Futerko, Wrocław, ul. Stalina 86.

ZA ZNACZKI Polski Demokratycznej dam **KATALOGI**: Yvert cały świat rok 1947 w dobrym stanie, Yvert tom II rok 1949 w bardzo dobrym stanie, Thiaude — Francja i kolonie 31 i 32 wydanie, Inter — Francja 7 wydanie 1948 r. Jean Bijas, 71 rue du Soleil, St. Etienne (Loire), Francja.

AMERYKA ŚRODKOWA! Poszukuję wymiany wg manklisty (Yvert, Scott). Daję lepszą Europę, Zamorze, lotnicze. Mgr Jerzy Brandt, Wrocław, Piastowska 25/10.

SZUKAM kopert, wycinków lub znaczków z następującymi pruskimi kasownikami numerowymi: 292, 304, 1037, 1045, 1348, 1466, 1498, 1718, 1770, 1775, 1778 i 1838. Witold J. Orłowski, Łódź 1, ul. Brzeźna 18, m. 5, tel. 142-40.

KONTAKTÓW WYMIENNYCH ze zbieraczami całościek poszukuje. W wymianie daję również znaczki lub gotówkę. Czesław Danowski, Łódź, Armii Ludowej 17.

OFERTA BEZKONKURENCYJNA! Za masówkę polską przedwojenną, powojenną oraz Gen. Gubernii wysyłam w zamian bogate wybory Europy. Szczegółowe warunki listownie. Zadowolenie zagwarantowane. Tyblewski, Szprotawa.

SZUKAM wymiany ze zbieraczami znaczków i widokówek państw słowiańskich i USA. Korespondencja po czesku, słowacku, niemiecku i angielsku tylko przesyłkami lotniczymi z filatelistyczną frankaturą. Jaroslav Prucha, ul. na Kariance cp. 365, Kamenice nad Lipou, CSR.

KUPIĘ każdą ilość kart pocztowych z Daszyńskim, przedrukowanych na wartość 10 zł oraz wszelką wartościową literaturę filatelistyczną. Czesław Danowski, Łódź, Armii Ludowej 17. Ogłoszenia moje z nrów 10—45 są nadal ważne.

W DRODZE WYMIANY UZUPEŁNIAMY ZBIORY! Mam dużą ilość podwójnych znaczków. Kupię lepsze znaczki, ewent. cały zbiór. Inż. Romaszkievicz, Wrocław, Sowińskiego 6, tel. 82-89.

WYBORY znaczków europejskich dla zbieraczy początkujących i średnich wysyła: Fr. Pawelski, Gniewkowo, skrytka poczt. 24.

POSZUKUJĘ DO ZBIORU Austrii, Danii, Liechtensteinu, Norwegii, Szwecji, kantonów Szwajcarii, starych państw niemieckich oraz starej Anglii. W zamian mogę dać znaczki, względnie gotówkę. Władysław Parczewski, Łódź, ul. Lipowa 56, m. 11.

PEŁCZÉ 200 zł za stemplowany znaczek 500-złotowy. Za karty pocztowe używane z przedrukiem „10 zł“ — 400 zł za 1000 sztuk. Czesław Danowski, Łódź, Armii Ludowej 17, m. 7.

POSZUKUJĘ: 1) pracy A. B. Piaskowskiego „Pamiętki Pocztove po Byłym Zaborze Austriackim“ — wyd. Kuriera Filatelistycznego, Lwów, 1928; 2) obrazkowych kartek pocztowych (portrety, zabytki architektoniczne itp.) okresu międzywojennego. Tadeusz Hampel, Łódź 1, skr. poczt. 109.

POSZUKUJĘ polskich listów balonowych. Dam inne. Marian Duński, poczta Gomuńnice.

ZA Europę, Zamorze daję Polskę przedwojenną. Prof. Siekierzyński, Sanok, Głowackiego 8.

Następny numer (17) ukaze się dnia 31 marca. Termin nadsyłania materiałów i ogłoszeń do nr-u kwietniowego (18): 25 marca 1950 r.

REDAKCJA EDITING OFFICE

Łódź 1
ul. Brzeźna Nr 18, m. 5
POLAND

ADMINISTRACJA MANAGING OFFICE

Łódź 7
ul. Pabianicka 26, m. 7-8
POLAND

Prenumerata 1 tomu (5 numerów) wynosi łącznie z przesyłką pocztową: w kraju 700.— zł, dla krewnych lub znajomych za granicą 750.— zł.

Ceny ogłoszeń
cała strona . . . . . 9.000.—
1/2 strony . . . . . 5.000.—
1/4 „ . . . . . 3.000.—
1/8 „ . . . . . 2.000.—

Ogłoszenie w teście 50% drożej.

Miejsce zastrzeżone: w części ogłoszeniowej 50% drożej, w teście 100% drożej. Drugi kolor 200% drożej. Za klisze doliczamy oryginalne koszty.

Ogłoszenia drobne

(płatne wyłącznie z góry)

- wyłącznie o wymianie znaczków — za wyraz 10.— zł (tłustym drukiem 20.— zł); ogłoszenie minimalne 110.— zł.
- kupno, sprzedaż i różne — za wyraz 15.— zł (tłustym drukiem 30.— zł); ogłoszenie minimalne 210.— zł.

One volume's subscription (5 numbers) post. paym. incl. 2.— \$

Advertisements prices

One page . . . . . 35 \$
1/2 page . . . . . 20 \$
1/4 page . . . . . 12 \$
1/8 page . . . . . 8 \$

Advertisements in columns 50% more. Reserved place in the ad. column 50% more, in the columns 100% more. Second colour 200% more. Cliches are extra paid.

Small ads.

- About the mutual exchange of stamps only: a word 0,05 \$ (thick printing 0,10 \$); minimal amount 0,55 \$
- Purchase, sale and different ads: a word 0,10 \$ (thick printing 0,20 \$); minimal amount 1,10 \$

**KONTO BANKOWE
BANKING ACCOUNT
PKO Łódź Nr VII-877**

POSZUKUJEMY
polskich pism filatelistycznych
 z lat 1894—1939

(komplety, roczniki lub poszczególne numery)

Szczególnie szukamy

POLSKI FILATELISTA (1894—1901) — całość.

FILATELIA (1898—1899) — całość.

FILATELISTA — roczniki 1910—14 całe (z wyjątkiem nr 1/1914) oraz nry 75—86, 88—95, 97—102, 107—111 i 113—116.

PRZEGLĄD FILATELISTYCZNY (Łódź—Zgierz) — całość.

KURIER FILATELISTYCZNY — później ILUSTROWANY KURIER FILATELISTYCZNY nry 1, 3, 29—39, 41—42, 51—79, 81—83.

ILUSTROWANY PRZEGLĄD FILATELISTYCZNY — II rocznik nry 7—8, IV rocznik nry 1 i 10—12, V rocznik nry 1—3.

EKAROS — nry 1—14, 16, 21—36.

Niewygórowane oferty do redakcji
 Przeglądu Filatelistycznego: Łódź 1,
 Brzeźna 18/5

CZY MASZ JUŻ
 POPRZEDNIE TOMY

PRZEGLĄDU
FILATELISTYCZNEGO

ADMINISTRACJA POSIADA JESZCZE NIELICZNE
 KOMPLETY

Cena tomu I (nry 1—5) zł 410,—

Cena tomu II (nry 6—10) zł 700,—

Cena tomu III (nry 11—15) zł 750,—

łącznie z przesyłką pocztową

ŁÓDŹ 7, PABIANICKA 26/7-8

BIURO FILATELISTYCZNE
TADEUSZ GRYŻEWSKI

MARSZAŁKOWSKA 59 (róg Koszykowej)

adres dla korespondencji:

Skr. poczt. nr 292

WARSZAWA 1

oferuje

Polska

nr 51—55 (gwar. Gryżewski)*lub O 3.400.—

nr 134—138 „ „ * 1.000.—

nr Z 33 „ „ * 3.000.—

Na składzie albumy do znaczków polskich, wkładniki, pincety, nalepki. Ceny na zapytanie.

Poszukuję do własnego zbioru kart pocztowych wydania lubelskiego (szczególnie nadruki na 30 gr) oraz kart z Daszyńskim z przedrukiem z 10.—.

Nous avons l'honneur d'informer nos lecteurs en France que

Mr MARCEL KOSÈVE

19, Bd. JOURDAN, PARIS 14^e

est notre représentant général en France. Nous vous prions, chers lecteurs, de vous adresser à Mr Marcel Kosève dans toutes les affaires concernant notre revue

Abonnements:

6 mois (5 numeros): 500 fr plus 75 fr port en sus, le numero: 100 fr plus 15 fr port en sus.

Publicite:

1 page	9.000,— fr
1/2 "	5.000,— "
1/4 "	3.000,— "
1/8 "	2.000,— "

Les annonces inserees dans le texte: majoration de 50%. Emplacements reserves: majoration de 50%. 2e couleur: majoration de 200%.

Petites annonces:

15 fr le mot, gros caractères — 30 fr le mot.

Compte C. P. Paris Nr 5376-52

BAWIĄC W STOLICY
NIE ZAPOMNIJ ODWIEDZIĆ

MUZEM
POCZTY I TELEKOMUNIKACJI

UL. ŚW. BARBARY 2, V p.

(D Ż W I G C Z Y N N Y)

Otwarte w każdą niedzielę
 od 10 do 14. Wstęp wolny

CENTRALA FILATELISTYCZNA

ZWIĄZKU ZAWODOWEGO PRACOWNIKÓW
POCZT I TELEKOMUNIKACJI W POLSCE

WARSZAWA, UL. NOWOGRODZKA Nr 48. TELEFON 8-76-30

II wydanie, poprawione i uzupełnione, katalogu

A. ŁASZKIEWICZA

ZNAKI POCZTOWE

POLSKI DEMOKRATYCZNEJ

JUŻ JEST W SPRZEDAŻY
w cenie zł 495.- + 90 zł na koszty przesyłki

Abonament znaczków do zbiorów
NA ROK 1950

Opłata zł 300.- rocznie

Sprzedaż i zakup lepszych znaczków pojedynczych,
serii i całych zbiorów oraz przyborów filatelistycznych

KIOSK SPRZEDAŻY DETALICZNEJ
WARSZAWA

NOWOGRODZKA 45
(Gmach Telegrafu)

Zamówienia z prowincji realizujemy odwrotną pocztą

NASZE PLOTECZKI

* Na str. 73 tomu III pisaliśmy, że prawdopodobnie osiem słynnych „Post-Office“ nie zmieni już właściciela, między innymi dwa z muzeum niemieckiego. Okazuje się jednak, że wiadomości o odnalezieniu zbiorów tego muzeum były zbyt optymistyczne. Jak wynika z ostatnich komunikatów prasowych, kolekcja berlińska została rzeczywiście znaleziona, ale brak w niej kilku najdroższych egzemplarzy, m. in. obu znaczków wypsy Mauritius.

* Podczas gdy filateliści polscy zajmują się szukaniem plamek i kropek na naszych znaczkach, zbieracze brytyjscy polują na egzemplarze... bez kropek. Okazało się bowiem, że w ostatniej dobroczynnej serii Nowej Zelandii (p. t. III, str. 48) na drugim znaczkach arkusza wartości 2 + 1 d powtarza się brak kropki pod literą „D“. Czworobloki naróżne wzrosły niepomiarowo w cenie.

* Znany na całym świecie wiedeński filatelista A. Kumpf-Mikuli został wybrany 18 grudnia na członka-korespondenta paryskiej Akademii Filatelistyki.

* Najstarszą firmą filatelistyczną we Francji jest paryska La Maison Arthur Maury, założona równo 90 lat temu, która już w r. 1864 zaczęła wydawać pismo pt. „Le Collectionneur de Timbres-Poste“.

— Piękna poczta dzisiaj! Dwa zielone egipskie, czysto kasowane. O, i angielskie UPU! Trzeba jednak napisać do naszego włoskiego przedstawiciela, by nie naklejał ciągle tych rąk na tle samolotu.

* W grudniu ukazał się nowy katalog *Michela* na rok 1950, obejmujący jeszcze tym razem tylko Europę. W najbliższych dniach wyjdzie ma nowe wydanie specjalizowanego katalogu Niemiec. Na rok bieżący planowane jest także wznowienie katalogu Zamorza, tym razem w dwóch tomach, przy czym pierwszy ma się ukazać już w marcu, a drugi we wrześniu.

* Duński periodyk „*Dansk Filatelistisk Tidsskrift*“ opisuje, jak to do pewnego kupca przyniesiono raz pełne pudełko hamburskich znaczków z 1864/65 r. Wszystkie one były doskonale wymyte i popakowane wartościami. Ale... właścicielka w rozpaczy porządkowania i chęci nadania swemu towarowi jak najlepszej postaci — obciąża wszystkim znaczkami zębki. Okazuje się, że czasami zbyt gwałtowna gorliwość nie popłaca!

Zbieracze znaczków rozumieją się bez względu na to, z jakiego pochodzą kraju. Wiem, że mój mąż wymieniał znaczki z ludźmi całego świata. Zbieranie jest już od dawna traktowane jako środek wychowawczy, myślę jednak, że powinno być propagowane głównie jako środek do utrwalenia wzajemnej dobrej woli i międzynarodowej przyjaźni.

Eleonora Roosevelt

* Austriacy spodziewają się w roku 1950, wg „*Brief-*

markenplauderei“, co najmniej 3 znaczków ze swymi wielkimi ludźmi: 25.1 — Daffinger, 20.2 — Hofer i 2.9 — Madersperger (wynałazca maszyny do szycia). 1.6 otrzymają specjalne wydanie dla uczczenia 100-lecia austriackiego znaczka. Daty wydania 10-szylingowego znaczka opłaty, serii lotniczej (lecące ptaki wg projektu prof. Strohofera) oraz serii dobroczynnych (odbudowa, pomoc dzieciom) nie zostały jeszcze ustalone.

* Jak donosi „*Schweizer Briefmarken-Rundschau*“, został skazany w Londynie 63-letni inżynier, stary filatelista, na 20 £ grzywny za... kradzież znaczków w czasie aukcji. Było to jego pierwsze przestępstwo.

* W ZSRR rozpisano przedpłatę na nowy album znaczków radzieckich. Przeznaczony on będzie dla specjalistów, interesujących się wszelkimi odmianami. Składać się on ma z 205 kart formatu 26,5×32,5 cm z doskonałego papieru i oprawiony będzie w skórę lub płótno.

* Dwutygodnik „*Ceskoslovenská Filatelie*“, choć sam wychodzi dopiero 6 rok, jednak będąc kontynuacją dwutygodnika „*Tribuna Filatelistu*“ — rozpoczął właśnie 30 rok swego istnienia. Jednocześnie 30 rok pracy redakcyjnej rozpoczął znany specjalista czeski red. Ervin Hirsch.